

VÁRNEGYED

A Budavári Önkormányzat lapja - V. évfolyam, 14. szám, 2000. július 21.

A tartalomból

Egyedülálló múzeum

„A Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeum több évtizedes előkészület és többszöri kezdeményezés után a Belkereskedelmi és a Művelődési Minisztérium közös rendelete alapján, 1966-ban nyílt meg Magyar Vendéglátóipari Múzeum néven az utcának is nevet adó egykori Fortuna fogadó épületében.” (4-5. oldal)

Palánkai Tibor közgazdász

„...a magyar gazdaságban most rendben mennek a dolgok. Ugyanakkor hatalmas kihívásokkal kell szembe néznünk.” (7. oldal)

Tobzódó színvilág...

„Az idei nyár forróságában üdítő helyre kaptunk meghívást: a Magyar Kultúra Alapítvány Galériájába, Zajácz András festőművész kiállítására.” (8. oldal)

Holnap ön is lehet allergiás

„Egy parlagfű 8 milliárd polenzemcsét röpít a levegőbe, amely a széllel, közlekedéssel, vízáradásokkal terül és akár 100 kilométerre is eljuthat.” (10. oldal)

Tisztelt Olvasónk!

A Várnegyed legközelebbi száma szeptember 8-án jelenik meg. Hirdetőinket augusztus 29-étől várjuk. Addig is mindenkinek kellemes nyarat kíván a szerkesztőség.

Elkészült az új építési szabályzat

Beszélgetés dr. Aczél Péterrel, a Budavári Önkormányzat főépítészével

Úgy építkezni, felújítani, korszerűsíteni, hogy az megfeleljen a hivatalos követelményeknek, ugyanakkor a környezetben élők igényeit is kielégítse, nem egyszerű feladat. A helyi építési szabályzat, amelyet a közelmúltban fogadott el a képviselő-testület, segít eligazodni a jogszabályok útvesztőjében, s esztétikus, korhű alkotást létrehozni. A szabályzat szükségességéről, céljáról beszélgettünk dr. Aczél Péterrel főépítészzel.

A szakember szerint a helyi építési szabályzat az a demokratikus úton létrejött jogi eszköz, amely nem sommásan, hanem individuálisan is szabályozza a térség jelenét és jövőjét, amelynek mozgásterét jószerével csak az állami jogszabály korlátozza. S hogy ez mit jelent? Többek között azt, hogy a helyi építési szabályzat különbséget tud tenni a más-más városrészektől. Krisztinaváros és Naphegy, vagy a Tabán és a Vérmező között, figyelembe veszi a kerületi sajátosságokat. Azt például, hogy a környezetbe illő legyen a tető, az építőanyag. S nem hagyja figyelmen

A főváros kerületei közül a miénk alkotott először teljes körű építési szabályzatot

kívül a meglévő értékek megóvását sem, mert ezekre épül a jövő.

Aczél Péter elmondta, hogy a század építészeti irányzatai sokszor kerültek ellentmondásba az előzőekkel. Talán nem lenne célszerű, ha az I. kerület az ilyen kísérletezések célpontja lenne. Ez persze nem zárja ki az igazán korszerű és egyedi épületek létrejöttét. Minden olyan építészeti stílus támogatnak, ami nem csak jól

használható, nem csak szemet gyönyörködtet, de igazi szellemiség is hordoz, üzenete van. Az építészetet megfagyott muzsikának szokták nevezni. Az új szabálynak ezt a harmóniát kell szolgálnia.

A szabályzatban a korábbi években elfogadott terveket és az új építési szabályokat kellett harmonizálni, szem előtt tartva a célt, az értékteremtést.

(Folytatás a 3. oldalon)

Elbúcsúztatjuk a nyarat

Bizonyára sokakban él kedves emlékként az elmúlt év augusztusának utolsó hétvégéje, a Budavári Önkormányzat által rendezett Nyárbúcsúztató Bál.

Nos, a kerület lakóinak ismét alkalmuk nyílik arra, hogy augusztus 26-án este hat órai kezdettel közösen köszönjenek el a nyártól.

A helyszín ezúttal is a Czákó utcai Sport- és Szabadidőközpont lesz, s mint akkor, most is neves művészek fogják szórakoztatni a közönséget. Az már bizonyos, hogy ott lesz Csonka András és a Brillant Együttes. Ki-ki összemérheti a tánctudá-

sát is, s az értékes nyerelemény ezúttal sem marad el. Akinél pedig akad jobb táncos is, az sem biztos, hogy üres kézzel megy haza, a tombolán mindenki egyenlő eséllyel indulhat.

A részletes programról a kerület lakói arról a szórólapról tájékozódhatnak, amelyet augusztus 15-ig a postaládájukban megtalálnak.

Az ingyenes meghívót augusztus 19-ig lehet igényelni a Polgármesteri Hivaltól, a 4-583-030-as, a 4-583-016-os és a 4-583-010-es telefonszámon.

A találkozásig is kellemes nyarat kíván minden kerületi polgárnak a Budavári Önkormányzat vezetősége.

Véget ért az ásatás

A Várnegyed március 10-i számában interjút közzeltünk Bencze Zoltánnal, a Szent György utca budai oldalán folyó - azóta befejeződött - ásatás vezetőjével. A munka utolsó szakaszáról Végh András régészt kérdeztük, aki B. Nyékhelyi Dorottyaival együtt folytatta a kutatást.

- Sikerült-e a módosított határidőre mindent feltárniuk, és találtak-e még valami érdekességet?

- A felszíni ásatást befejeztük, csak a működő távfűtővezeték alatti rész maradt feltáratlan. A mélyebb rétegekből is előkerülhetnek még leletek.

(Folytatás a 6. oldalon)

Megkérdeztük

Mit építenek a Vérmező utcában?

Az Attila utcai egyik olvasónktól kapott kérdést Holló Mariannának továbbítottuk.

Az Építési Iroda munkatársa elmondta, hogy a Budapesti Ganz Villamossági Művek a távhőt a Kelenföldi Erőműből fogja kapni, jelenleg a vezetékét fektetik.

A munkálatokat a Főtáv Részvénytársaság annak ellenére elvégezheti, hogy a Vérmező utcában bontási tilalom van érvényben. A szakember szerint a soron kívüli engedélyt azért adták ki, mert a vezetékfektetés érinti a Margit körutat is, s az ott zajló munkálatok befejeztével hosszú ideig nem volna lehetőség a távhővezetékek lefektetésére.

A kivitelező a burkolatot a teljes pályaszerkezettel együtt köteles helyreállítani. A munkát a Vérmező utcában a Széna tér és az Attila út közötti 373 méteres részen szakaszosan végzik.

Az ott élőknek augusztus 13-ig kell elviselni a bontás okozta közlekedési nehézségeket, ugyanis a helyreállított területet addig kell átadni.

Bronesch Otília

Ünnepi hangversenyt tartanak augusztus 20-án, vasárnap háromnegyed 11-kor a tabáni Szent Katalin templomban, az Attila út 11-ben. A műsoron Franck, Liszt, Brassai, Bach és Boellmann művei lesznek hallhatóak. Orgonál Dumbaridisz Imre. A belépés díjtalan. A szervezők mindenkit szeretettel várnak.

VÁRNEGYED

A Budavári Önkormányzat lapja.

Megjelenik havonta kétszer.

Megbízott szerkesztő: Hardi Péter

Szerkesztőségi titkár: Szántó Ditta.

Szerkesztőségi fogadónap: csütörtök.

Tervezés, nyomdai előkészítés:

Typo Art Studio Bt.

Felelős kiadó:

dr. Nagy Gábor Tamás,

a Budavári Önkormányzat polgármestere.

Levelezési cím: 1014 Budapest,

I. Kapistrán tér 1.

Telefon: 458-3000, fax: 458-3081.

Nyomás: Apolló Nyomdaipari Kft.

1165 Budapest, Zsemlikés u. 25.

Felelős vezető:

Mózes Ferenc ügyvezető igazgató.

A reneszánsztól a szaggatott portrékig

Zelenák Katalin kárpitművész kiállítása

A Magyar Kárpitművészek Egyesületének első egyéni kiállítása nyílt a Szentháromság téri Magyar Kultúra Alapítvány Házában július 13-án. A várbeli verniszázis Zelenák Katalin kárpitjaiból, terveiből mutat be érdekes válogatást.

A kárpitművész munkásságának egyik alapvonása a korábbi századokhoz való kötődés.

Korai munkáin, tervein feltűnnek a reneszánsz portréfestészetből ismert Piombo, Giorgione, Raffaello képmások töredékei, szegmentumai. A Szépművészeti Múzeum kiűntetett portréinak „átemelése” ösztönös választás volt, de rádöbbenve az ötletben rejlő mélyebb gondolati tartalomra, s már tudatosan készítette el Zelenák a gobelinvariációit. Ezt a reneszánsz-repertoárt a tematikai közösségen túl egy mai életérzést tükröző kompozíciós eljárás fogja össze és teszi elgondolkodtatóvá.

A szaggatott, eltépett portrék mozaikhatásúak. A fáziseltolódásokat frappánsan és finoman oldja meg a művész.

A Reneszánsz portré I. és II. Raffaello Ifjú képmása című festménye ihletésére készült. E festmények jelenléte a szövésben - a szövött mű-

Zelenák Katalin különös hangulatú gobelineket sző

Ványi Ákos felvétele

veken - különös hangulatot ad Zelenák gobelinjeinek.

A művészre jellemző másik magartásforma kompozíciós- és rendezőelv, a markáns, erőteljes megnyilatkozás, határozott gesztusok, modern megoldások alkalmazása.

Az Magyar Kárpitművészek Egyesületének először egy mesterien szőtt művészt mutat be és felhívja a figyelmet az archaikus műfaj - a gobelinszövés - fontosságára.

A bemutatóterem melletti szövőműhelyben Szent István és műve munkálatai folynak. Látszik már a nagy kárpit kezdeti szakasza.

A millenniumi ünnepekre készülő gobelint az esztergomi Keresztény Múzeumban fogják elhelyezni.

A mostani kiállítás érdekessége

többek között az, hogy Zelenák Katalin már készített egy művet a millicentenáriumba, amely a koronázási palást és a korona motívumrészletei szerepelnek. Látszik István király és Gizella királyné. Látszik a művön a gyapjú nyers színe, a selyem fényes fehéré, az arany és az ezüst fénye.

A kiállításon látható még a Kárpit határok nélkül című nagyméretű alkotás.

A szép kárpit érdekessége, hogy a középmező harminc négyzetből szervül. Az első sor második négyzetét szőtte a művész. Egy erős és erőteljes négyzetet.

Zelenák Katalin minden érdeklődőt szeretettel vár a három hétig tartó kiállítására.

J. J.

Ifjúsági Gyalogló Fesztivál

VI. British Airways Vár Kupa 2000

A modern kor atlétái nem ismernek lehetetlent, hiszen a sport szépségének követeként szinte mindenütt megjelennek. Nem csak az atlétikai pályákon mérettetnek meg ma már a sportok királynőjének szerelmei, hanem erdőn-mezőn, országúton, sőt néhány év óta a történelmi várnegyedben is.

A Budapesti Atlétikai Szövetség szeptember 2-án rendezi meg Nemzetközi Ifjúsági Gyalogló Fesztivált.

A Hadtörténeli Múzeum előtti a Kapistrán térről - Tóth Árpád sétány-Szentháromság tér-Uri utca útvonalon találkozhat Európa gyalogló ifjúsága.

A „British Airways Vár Kupa” néven immár hatodik alkalommal megrendezendő versenyt a kerületi Önkormányzat támogatja. A fővédnökséget dr. Nagy Gábor Tamás polgármester vállalta el. Az esemény főszervezője pedig a tizennégyeszeres magyar gyalogló bajnok, Sátor László.

A verseny színvonalas lebonyolítása érdekében azonban a már jelentkezett támogatók - a Danton Kft. és a Hilton Budapest - mellett továbbiakat keres az Atlétikai Szövetség.

A korábbi évek sikerei láttán már számos ország érdeklődött (például Anglia, Ausztria, Svájc, Jugoszlávia, Csehország, Szlovákia) és valószínűleg el is küldik legjobb 19 éven aluli ifjúsági versenyzőjüket.

Szerencsére ez a verseny rendszeressé vált, így méltán lehet büszke Ligeti Imre az első kerület volt polgármestere, aki megálmodta a versenyt. A mindenkori résztvevők nem csak a nemes küzdelem emlékéét viszik magukkal, de megismerhetik Magyarországot, Budapestet és annak egyik legszebb helyszínét, a Budai Várat is.

S. A.

Fodor Artúr képviselő a legközelebbi fogadóóróját szeptemberben tartja a szokott időben és helyen, vagyis a hónap első szerdáján délután 5 és 7 óra között a Kosciuszko utcai iskola épületében.

Helyben vagyunk!

Régi újságíró mondás: a téma az utcán hever, és témából lesz a hír. Feltéve, hogy van valaki, aki a témát észreveszi és hírré formálja. Valaki, akárci, nem olyan ördögös mesterség ez. Saját lakóhelyéről mindenki jól informált, rengeteg témát és hírt tud összeszedni. A Civil Rádió pedig éppen ezekre a helyi hírekre kíváncsi, mert a hallgatók is ezekre a hírekre kíváncsiak. Hiszen ez az, ami a mindennapi életünket befolyásolja, ami emberközeli, amibe még mi is beleszólhatunk: ami rólunk szól.

A Civil Rádió olyan munkatársakat keres, akik vállalják, hogy - minden anyagi ellenszolgáltatás nélkül - rendszeresen tudósítanak saját lakóhelyük, kerületük történéseiről, fontosabb eseményeiről, programjairól.

A részletekről Pákay Viktória vagy Magyar Ádám ad felvilágosítást a 4-890-997-es telefonszámon, vagy a civilr@kkapcsolat.hu drótposta címen.

Elkészült az új építési szabályzat

Beszélgetés dr. Aczél Péterrel, a Budavári Önkormányzat főépítészével

(Folytatás az 1. oldalról)

A főváros kerületei közül a miénk alkotott először teljes körű építési szabályzatot. S ez nem volt könnyű feladat, ha figyelembe vesszük az elérendő célokat is.

Köztudott, hogy a kerület épületei szenvedték a legtöbb kárt a II. világháborúban a kéthónapos ostrom alatt, s az eddigi helyreállításoknál a falak eredeti díszei általában nem kerültek vissza. A szabályzat szándékai szerint az épületek megújítása az érintettek akaratával, beleegyezésével történik majd. Amennyiben a társasház vállalja az egykori szépség visszaállítását, esetenként kedvezményeket kaphat. Például akkor is beépítheti a tetőteret, ha egyébként az általános szabályok azt nem tennék lehetővé. A főépítész szerint házfelújításokat követően egyre gyakrabban térnek vissza a polgárok, akik azt újságolják: nem is sejtették, milyen szép épületben laknak. Az építészeti érték forintban is mérhető, hiszen szinte mindig többet hoz a konyhára, mint amennyit ráfordítottunk.

A helyi építési szabályzat összhangban van azokkal a jogszabályokkal, amelyekkel az önkormányzat az itt élő polgárok életét

próbálja szabályozni. Az egyes szabályoknál figyelembe vették, hogy a Budai Vár és környezete az egyetemes kultúra egyik nemzetközileg is elismert értéke, ahol a különböző korok kultúráinak rétegei sajátos, megismételhetetlen környezeti egységet teremtettek. A megvalósítandó elképzelések között szerepel sok más mellett egy új sikló kialakítása a Rácz fürdőnél a Gellérthegyre. Panorámája talán még szebb lesz mint a jelenleg. A megvalósításához már csak a beruházó hiányzik.

A főépítész szerint a szabályzatban a környezetvédelem is megfelelő súlyt kapott. A szigorú előírások célja az itt élők jó közérzete. Aczél Péter bízik abban, hogy a polgárok belátják, a szigorúság saját érdeküket szolgálja. A közművek például korszerű, néhol meghatározott közműalagutas megoldással telepíthetők. A szabályzat rendelkezést tartalmaz a városképet szépítő díszvilágításokról, a Duna mentén horgonyzó hajókról. Előírások szólnak arról, hogyan lehetne a várfalak mentén, a Várlejtőn könnyíteni a gyalogosok mozgását.

A kerület legdinamikusabban fejlődő, nagyvárosias része a Déli pályaudvar területe és környéke

lesz. Erre azonban még további terveket kell készíteni, de a remények szerint a kerület egyik új üzleti, kereskedelmi negyede jön majd itt létre.

A Naphegyen továbbra is erősíteni kívánják a hajdani szőlőskertek helyén a múlt század végén kezdődött építkezések villanegyed jellegét. A Gellérthegyen és a Tabánban a koncentrált idegenforgalom a megfelelő színvonalú kiszolgáló épületek létesítését kívánja meg, ugyanakkor a zöldfelületek védelmét is. A szükséges változásoknak, beavatkozásoknak a fasorok, a sportolásra alkalmas terek, pihenőterek minőségi fejlesztésével kell együtt járnia. A támfalgarázsok, sorgarázsok látványát, megjelenését javítani kell. A közművek fejlesztésénél pedig különös figyelmet kell fordítani a mészkő alatt fakadó gyógyvizek védelmére.

A főépítész úgy gondolja, hogy az építési szabályzat a jövőben is változni fog, igazodva a mindenkori igényekhez és álmokhoz. Ezért a jövőben is számít a polgárok javaslataira, hiszen csak a közös gondolatok eredményezhetnek igazán jól működő szabályokat.

Bronesch Otília

Kopogtató

Nem tudom, hogy mostanában, a szabadságolási időszak kellős közepén gondol-e az olvasó arra, hogy a nyaralás is a modern idők találmánya. Néhány száz esztendeje még csupán a legkiváltságosabbaknak volt lehetősége a levegőváltásra, tömegesebben a hosszabb-rövidebb ideig tartó pihenés csak pár évtizede vált életformává a világban. Annak is inkább az északi felén.

A modern ember az év tizenegy hónapjában kellőképpen kimeríti magát, minden munkát vállal, otthon alig látják. Amikor még nincs meg a lakás, akkor azért hajt, utána, ugye, a kocsit is illik lecserélni, különösen, ha a környéken már senki sem jár olyan ócska csotrogánnyal. A kezdőösszeg befizetése után még néhány évig törleszt ugyan, de közben már lapozgatja az utazási magazinokat. Az persze nem biztos, hogy frissebben érkezik vissza a nyaralásból, de élményekben bizonyára gazdagabban, s persze a diákat is le lehet vitetni egy-egy társas összejövetelen úgy szeptember tájékán.

Keményen dolgozik tehát, beoszt és takarékoskodik, hogy néhány hétig ne kelljen keményen dolgoznia, beosztania és takarékoskodnia.

A mókuserékből nehéz kitörni, szinte lehetetlen, már a gyermekeinket is arra szocializáljuk, hogy a kemény, szorgalmas tanulás és az összes különóra kipipálása után majd ott a nyár, amiből néhány hetet közösen is eltölthetünk. Előtte-utána meg várják a nagyszülők és a tábork, egykettőre befizetjük őket, arra még csak telik. Az üres lakásban ugye mégsem ülhetnek, amíg a mi időnk, vagyis a szabadságunk elérkezik, az utcára nem engedhetjük őket, a városban száz veszély leselkedik rájuk, s különben is, ki tudja, milyen társaságba keverednének. A táborkban legalább hasonló korúakkal van együtt. Igaz, hogy a rendet tartani kell, de hát az a világ alapja. Amúgy játszhat kedvére, a jobb helyeken szépen megszervezik a napját.

Régen meg is hogy volt ez? Amint az apró a szerszámot a kezébe tudta fogni, felült az apja mellé a szekérre s ment vele az erdőbe, mezőre. Az iskolának legfeljebb a hírt hallotta. A falu határát se nagyon hagyta el élete végéig, legfeljebb, ha felült a nyalka katonatoborzó szép szavának.

Nem, de hogy kívánom vissza azokat az időköt a maga járványaiival, éhínségeivel, végeérhetetlen háborúságaival, földesúri önkényeskedéseivel. Csak az motoszkál bennem, hogy az összehasonlíthatatlanul jobb életkörülményeinkkel, csodajárgányainkkal, külföldi útjainkkal boldogabbak lettünk-e.

Hardi Péter

Szerbek a kerületben

A Budavári szerb kisebbségi önkormányzat ideai tervei

Az önkormányzat fő célja a szerb ajkú régi rácvárosi, tabáni és a budai polgárság hagyományainak ápolása, felkutatása, feltárása, a szerb anyanyelvi és azonosság-tudat erősítése.

Kiemelt programok:

A VII. Tabáni Nemzetközi Népzenei Fesztivált június 17-18-án rendezték meg. A Vujicsics együttes mellett a pomázi Opanke együttes lépett fel.

Több nyelven, de egy szívvel... címmel novemberben tudományos tanácskozást terveznek, amely a XVIII-XX. századi Budán, elsősorban a Rácvárosban, a Tabánban együtt, egymás mellett élő nemzetiségek (német, szerb és magyar) kultúrájáról, polgárosodásáról szól.

„Szerb, magyar és német írók, költők Budáról”

A Fővárosi Szlovák Önkormányzat a kerületi szlovák önkormányzatok támogatásával szlovák nyelvtanfolyamot szervez szeptember 1-től december 13-ig kezdők, középfeladók és haladók számára. Helyszín: Budapest, V. kerület, Akadémia utca 1. III. emelet.

Érdeklődni és jelentkezni a Fővárosi Szlovák Önkormányzat titkárságán lehet augusztus 15-től délelőtt 9 és délután 3 óra között. Telefon: 3-025-117.

Minden érdeklődőt szeretettel vár a Fővárosi Szlovák Önkormányzat.

címmel háromnyelvű színházi előadást szerveznek, közösen a Budavári Német Önkormányzattal. Az összegyűjtött anyagokból ezer példányban három nyelven közös kiadás készül.

Az 1697-ben épült, de 1950-ben lebontott tabáni szerb bazilika, valamint a XVIII. században épült szerb püspökök palotája helyén emléktáblát helyeznek el, s a Döbrentei utca 14-ben a Szerb Püspökséggel együtt megtervezik és felállítják a Szerb Püspökök Kútját.

A Budavári Nemzetiségi Napot szeptember 29-én rendezik meg a német, lengyel, szlovák, örmény és roma kisebbségi önkormányzatokkal. Helyszíne a kerületi művelődési ház lesz.

Közösségi programok:

Együttműködési megállapodást kötnek a pomázi, az érdi és a XVIII. kerületi Szerb Önkormányzatokkal az oktatás, a kultúra, a vallásgyakorlás, a sport és más, az anyanyelvet és az önazonosságot erősítő rendezvények elősegítése és hatékonyabb tétele érdekében.

Részt vesznek a magyarországi szerb iskolák és különböző együttesek által rendezett szavaló és prózamondó vetélkedőn, a szerb néptánc és népzenei együttesek kulturális seregszemléjén, a Gráboci Szent György, Szent Ilija és más egyházi megemlékezéseken, a Szent Száva tiszteletére rendezett szerb bálon.

Feszty Árpád utca

Egy-egy ismeretlen személyről elnevezett utcában bizonyára olvasóink is el szoktak gondolkodni azon, hogy ki is lehetett a hely névadója. Persze vannak közismert személyiségek, de olyanok is, akikről sohasem hallottunk. Ismereteink bővítését célozza sorozatunk, amelyben történész segítségével végigvesszük kerületünk utcáinak, tereinek névadóit.

A Krisztina körút és a Kosciuszko Tádé utca között húzódik a Feszty Árpádról 1936-ban elnevezett utca. Feszty Árpád Ógyallán (Komárom vármegye, ma Szlovákia) született 1856. december 24-én és az isztriai Lovranában halt meg 1914. július 1-jén. A századforduló körüli évtizedek népszerű ünnepelt festője volt. Müncheni és bécsi tanulmányait követően 1880-ban figyelt fel Goltga című képre a közönség. Legnagyobb sikereit történeti tárgyú festményeivel aratta. Monumentális körképét, A magyarok bejövetelét 1892 és 1894 között készítette a honfoglalás évfordulójának ünneplésére. A II. világháborúban erősen megsérült képet restaurálása után a közelmúltban Ópusztaszeren helyezték el. Felesége Jókai Mór fogadott leánya, Laborfalvy Róza unokája, a „kis Róza” volt, aki maga is festőnek készült, Székely Bertalan és Münchenben Liezen-Mayer Sándor növendéke volt. Feszty Árpád és Jókai Róza 1888-ban kötött házasságot és csakhamar felépítették a Bajza utca 19. alatti villát, amelynek földszintjén a festő műtermét és a házaspár lakását, emeletén pedig Jókai lakosztályát alakították ki. Feszty Árpád társaságkedvelő, bohém életvitelű művész volt. Jókaival közös otthonában nagy szalonélet folyt, a pesti művészvilág és a közélet jelesei mind megfordultak a velencei palazzostílusban épült villában. A Feszty-szalón hidat képezett az író és az akkori fiatalok, Bródy Sándor, Gárdonyi Géza, Herczeg Ferenc között. Jókai kedvelte Fesztyt, becsülte temperamentumát, magyaros érzését, „Árpád fiam”-ként beszélt róla. Fesztyék kislányát, Masát, a későbbi Feszty Masa festőművészt (1895-1979) rajongásig szerette. Az idillnek 1899-ben Nagy Bella vetett véget, az író környezete - így Fesztyék - nem tudták elfogadni az 54 évvel fiatalabb, erőszakos és nem túl tehetséges színésznővel kötött házasságot. Fesztyék 1899 és 1902 között Füzrenében éltek, Budapestre hazatérve azonban a régi sikerei már nem ismétlődtek meg.

Pogány György

Egyedülálló múzeum – sanyarú

A Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeum több évtizedes előkészület és többszöri kezdeményezés után a Belkereskedelmi és a Művelődési Minisztérium közös rendelete alapján, 1966-ban nyílt meg Magyar Vendéglátóipari Múzeum néven az utcának is nevet adó egykori Fortuna fogadó épületében. Az elhelyezés stílusos, a Fortuna, a török kiűzése utáni időktől a múlt század végéig a környék egyik, a külföldiek által is gyakran igénybe vett elegáns szálláshelye volt.

- Az épület a 60-as évektől a Pest-Budai Vendéglátó Vállalat irodáinak adott helyet - tudtuk meg dr. Draveczky Balázs igazgatótól -, a múzeum a békés egymás mellett élés jegyében hozzá csatlakozott. A helyiségek használatáért a múzeum meghatározott összeget fizetett illetve látszat bérleti szerződést kötött, amely mindössze a közösen vállalt szolgáltatások árát tartalmazta.

- **Mikortól gyűjti a múzeum a kereskedelemmel kapcsolatos emlékeket is?**

- 1970-től, amikor az épület másik oldalát szabadították fel, ismét bizonyos támogatás fejében. Ez a tény sajnos a rendszerváltás idejére feledésbe merült. Hiába tiltakozunk, azóta is bérlőként vagyunk nyilvántartva, ami állandó gondot okoz, mert úgymond nem a piaci viszonyoknak megfelelő díjat fizetünk.

- **Később tovább bővül a múzeum gyűjtési köre...**

- 1979-ben a múzeumra bízta az idegenforgalom hazai történetének gyűjtését, őrzését és bemutatását is. Ehhez már nem kaptunk sem helyiséget, sem pénzt, a meglévő létszámmal és hellyel kellett a feladatot megoldani. Természetesen szerettük volna az egész épületet birtokba venni, erre ígéretet is kaptunk, mert az illetékesek úgy gondolták, hogy a vállalat majd úgyszólván épít magának egy irodaházat. Ideiglenes megoldásként kénytelenek voltunk részben a pincében, részben alkalmi raktárakban elhelyezni a mintegy 50 ezer műtárgyat. Az irodaépítés azonban elmaradt.

- **A pincét azonban - túl azon, hogy múzeumi tárgyak elhelyezésére nem alkalmas - más célokra sokkal jobban ki lehetne használni...**

- Három feltáratlan középkori kút van az épületben, mert a fogadót annak idején három középkori házból alakították ki. Gazdag polgárok laktak itt, gótikus faragványnyomok láthatók a pince boltozatban. A teljes pincerendszer nincs is feltárva, de tudjuk, hogy két szint mélységű, akárcsak a Fortuna vendéglő alatt, amit nagyon ügyesen kihasználtak.

- **Említette a magas bérleti díjat...**

- Az állami támogatás 90 százalék-

kából a bérleti díjat és a fizetéseket kell fedeznünk. A szűkös anyagiak és a helyhiány miatt tudományos munkára, gyűjteménygyarapításra alig van módunk. Két állandó kiállításunk van, bár az anyagainkból lehetőségünk lenne csodálatos időszakos kiállításokat rendezni. Nincs előadótermünk, s ha szükséges, a

Részlet a Vendéglátó Budapest című kiállításból

kiállító térben kell elhelyeznünk a székeket. Időszakos kiállító helyiségek hiányában vendéglátó helyeken, iskolákban, kereskedelmi egységekben próbálunk úgynevezett vitrines bemutatásokat csinálni. Ez nem megnyugtató, hiszen nem múzeumi környezetben vannak a tárgyak, előfordult, hogy betörték és elloptak a kiállított anyagból.

- **Az épület állaga azt a benyomást kelti, mintha nem volna gazdája...**

- Az állandó karbantartás akkor is nehéz, ha az épület teljesen ki van használva, de mi most itt egymagunk „lakjuk”. Arra kell figyelni például, hogy ne kerüljenek be illetéktelenek. Az udvari bozótból már nem egyszer kellett kitessékelni „betévedőket”. Ez az ügyeletes muzeológus illetve a teremőrök, és természetesen minden munkatárs kényszerű kötelessége.

- **Pedig az épület valamikor jelentős szerepet játszott a magyar történelemben...**

- Az udvar falában ágyúgolyó látható, s erről a legenda azt tartja, hogy Buda visszafoglalásának idejéből, magyar ágyúból származik. A

Fortunában lakott ugyanis Hentzi tábornok, a védők parancsnoka, vezérkarával együtt. Akkor 50 ló és lovas kocsi és mintegy 100 szállóvendég befogadására voltak alkalmas helyiségei. A reformkor idején - eddigi ismereteink szerint - a Fortunában kínáltak először fagyaltot ostyában, természetesen őrve fogyasztva. Az utcán való fagyalt nyalogatás az időben még nem lett volna ildomos. Korábban is lehetett már kapni fagyaltot, a múlt század végi cukrászati és kávéházi felszerelésekből kiderül, hogy kezdetben kanállal fogyasztották, tartója eredeti tengeri kagyló volt

vagy annak utánzata fémből, üvegből készíttve.

- **Nem említette az udvarban található szőlőtőkét...**

- A régi budai szőlőkből maradt ránk a ma is szépen termő tőke, amelyet még a múlt századi nagy filoxéra-járvány előtt ültettek. A szakemberek szerint a fehérbort adó, híres budai úgynevezett zöldmáli talán egyetlen megmaradt példánya.

- **Visszatérve a helyzetükre, most kié az épület?**

- Kértük, hogy a múzeum által használt épületrész kerüljön állami tulajdonba. Az elmúlt 10 év alatt sok terv készült, de mindmáig nem született meg a megoldás. Jelenlegi fenntartónknak - az ÁPV Rt.-n keresztül egy végelszámoló, aki az épület tulajdonjogával rendelkező Vendéglátó Vállalat utolsó egységét számolja fel - az a kikötése, hogy az új tulajdonos vagy biztosítsa itteni létünket vagy olyan helyet, amely megfelel a múzeumi rendeltetésnek és ahol elfér az összes anyagunk. A költözés azonban óriási összegbe kerülne. Még egyszer nem akarunk olyan helyzetbe kerülni,

körülmények között

amelynek az eredménye például a jelenlegi kutatószoba és a 8-10 négyzetméteres restaurátor műhely, ahol szinte levegőjük sincs az embereknek. Az igazgatói iroda a legnagyobb, de az is műtárgyakkal zsúfolt.

- Mi lenne az az ideális megoldás, amely lehetővé tenné a teljes gyűjtemény bemutatását?

- Ha az eredeti terv szerint az egész épületet megkapnánk, minden anyagunk elérné. A múzeum most körülbelül az épület egyharmadát használja. A többi részében a vállalat megszűnt irodái évek óta üresen állnak...

- A számos gond ellenére - ahogy említette - több kiállítás is láto-gatható.

- Az állandó kiállításaink egyike a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárral közösen rendezett „Vendégváros Budapest” címet viseli. Budapest

nász-szobájának bemutatása mellett egyéb tárgyi és írásos dokumentumok segítségével.

- S a másik állandó kiállításuk?

- A másik állandó kiállításunk a kereskedelemtörténethez kapcsolódik, „A magyar kereskedelem századunk első felében” címmel. Az épület középkori építészeti elemeit őrző és bemutató boltíves termekben kirakatsor, plakátok, reklámtárgyak, egykori utcai Stollwerck édesség-árusító automata, elárusító pult áll.

- Ugy tudom Dreher Ignác életműve is megtekinthető a múzeumban.

- Szervesen illeszkedik az előbbiekhöz az „Egy pesti iparos-kereskedő cég fénykora” című kamarakiállítás, mely a reformkorban alapított „Dreher Ignác és Fia” orvosi műszereket, mezőgazdasági és kertészeti eszközöket, késárakat gyártó cég hagyatékából jött létre. Külön-

leges találmányuk volt a 24 funkciójú, a kiállításban is látható zseb-kés. Bútorok, festmények, személyes tárgyak erősítik a kiállítás polgári miliójét.

- Szakkönyvtárunkba bárki beiratkozhat?

- Nagy örömmel fogadjuk mindenkit, annak ellenére, hogy a kutatásra alig van helyük, hiszen még az igazgatói irodában is könyvek. Évente 200-300 kutató fordul meg, főiskolások, középiskolások, vendéglősök, kereskedők, újságírók, külföldi szakemberek. A világ minden tájáról jönnek, hiszen ilyen jellegű, komplex, a teljes vertikumot - cukrászatot, vendéglátást, kávézást, szállodaipart -

egybefoglaló történelmi múzeum, kiegészítve kereskedelem- és idegenforgalom történettel, egyetlen a világon. A létrehozók arra törekedtek annak idején, hogy a fenntartó minisztérium ágazati munkájának a teljes történelmi hátterét bemutassák. Jelentős szerepet vállaltunk a szakmai továbbképzésben: a múzeum ismeretterjesztési tevékenységének fontos része sajátos eszközökkel, tárlatvezetéssel, előadásokkal, vetélkedőkkel segíteni a szakmai oktatást. Aki tehát ellátogat a múzeumba, meggyőződhet arról, hogy a kicsiny, de annál elhivatottabb szakemberegárdá igazán mindent megtesz annak érdekében, hogy a nehézségeken túlmutató látványossággal várja az érdeklődőket.

Lantos Anikó

Régiekre emlékezve

A Corvina könyvtárosai

A Bibliotheca Corviniana, Mátyás király könyvtára világszerte ismert és csodált volt a maga idejében, s az most is. A corvina kifejezés szinte rokon értelmű szavává vált a díszes kötésű, igényesen másolt, gyönyörű miniatúrákkal ellátott kódexnek.

Hogy pontosan mikor alapította Mátyás a könyvtárát, arról nincs adatunk. Azt viszont tudjuk, hogy legfőképpen Vitéz János és Janus Pannonius voltak rá hatással a könyvek megbecsülésében és szeretetében. Korának itáliai fejedelmi könyvtárai is példaként lebegtek előtte. Janus Pannonius mint tudós humanista könyvtároskodott is Mátyás bibliotékájában. Az olasz származású író és

A Corvina Könyvtár állománya sok esetben túlszárnyalta a jelentős itáliai fejedelmi könyvtárakat

költő, Marzio Galeotti is megfordult a könyvtárban. Regiomontanus, a tudós csillagász kezzenyomát is magán viselte a könyvtár, ő leginkább a görög kéziratokkal foglalatzkodott és a corvinák rendszerezésében, csoportosításában vett részt.

A könyvtár helyiségei a palota Dunára néző, keleti oldalának első emeletén helyezkedtek el, közvetlenül a királyi kápolna mellett. Két helyiségből állt, egyikben a görög, másikban a latin szerzők műveit helyezték el. Színes, nagy üvegablakok szolgálták a világítást. Az ablakok közt állt Mátyás király díszes és kényelmes heverője, ahol olvasni szokott, illetve udvari humanistáival társalgott. A kötetek a falak mentén dúsán faragott, aranyozott polcokon feküdtek és díszes kárpitok védtek őket a portól.

A könyvtár arculatát markánsan formáló könyvtárosa Taddeo Ugoletto firenzei humanista volt. Mátyás meghívására jött az udvarhoz. Már Itáliában jelentős könyvtárosi tapasztalatokra tett szert. Ő is igen jártas volt a görög nyelvben és irodalomban, és ő alakította ki a könyvtár kettős, görög-latin jellegét. Fő feladata azonban - mai kifejezéssel élve - az állománygyarapítás volt. Humanista kapcsolatai révén a világ minden részéről szerzett vagy másoltatott kéziratokat a Corvina Könyvtár számára. Sokat járt Firenzében és a hajdani Bizánc területén. Ugoletto könyvtárossága idején készültek a legdíszesebb corvina-kötések és a kódexek belsejében a gyönyörű ex libris címerek. Működésének ötödik évében, 1484-ben a Corvina Könyvtár elérte, sőt sok esetben túl is szárnyalta a jelentős itáliai fejedelmi könyvtárakat. Ebben az időben Firenzében húszan-harmincan másoltak Mátyás számára és Budán is körülbelül harminc ember dolgozott a másoló, illumináló és kötő műhelyben. Számítások szerint évi 50-70 kötettel gyarapodott a könyvtár. Taddeo Ugolettonak még egy megasztelős és komoly feladata is volt: ő nevelte Corvin Jánost. Ugoletto után Bartholomeus Fontius lett a könyvtáros. Ő is nagy beszerző körutakat tett és elődje irányvonalát követve fejlesztette a könyvtárát. Fénykorában a Corvina Könyvtár példányszámát 2000-2500-ra becsülték. A könyvtárosok sorában meg kell még említeni a dalmáciai származású Felix Ragusanust, aki jeles humanista író volt.

Mátyás halála után szinte azonnal megkezdődött a könyvtár szétszóródása. A főurak előszeretettel kérték kölcsön a köteteket, de vissza már nem adták. Corvin János, amikor kiderült, hogy trónigényét nem sikerült érvényre juttatni, sietősen távozott Budáról és számos értékes kódexet vitt magával. II. Ulászló nem törődött a könyvtárral, őrizet nélkül hagyta, sok kötetnek ekkor kelt lába, sőt Ulászló el is ajándékozott könyveket előkelő külföldi látogatóknak. Mohács után a menekülő királyné, Habsburg Mária is számos kódexet vitt magával. A török megszállás után a még megmaradt kötetek nagy része Konstantinápolyba került, a szultán udvarába. A corvinák töredéke, kalandos úton, regénybe illő körülmények között tért vissza hazánkba s lett megbecsült kincse könyvtárainknak.

dr. Reisinger Frigyesné

A Rémi Szállodában mindenki jól érezte magát...

fővárossá válásának képeskönyve a kor híres vendéglátó helyeinek tárgyi és írásos emlékeivel. Ebben az időszakban alakultak át a fogadók korszerű szállodákká. A polgárosodó nagyvárosban, a cukrászdák, a kávéházak, a vendéglők, a mulatók jellegzetes világában kalandozhat az érdeklődő. A Kugler-Gerbeaud, a Wampetics, a Gundel emlékei, a Palace Szálló bárjának berendezése, a művész-kávéházak enteriőre elevenedik meg. A látogatók megismerkedhetnek a századfordulón használt néhány különleges éttermi tálaló és evőeszközzel - ki látott már pecsenyelé osztót, spárga fogót és húspuhítót, az előragót? A kiállítás felidézti továbbá gyógyfürdőink létrejöttét, az 1918-ban nyílt Szent Gellért-fürdő úgynevezett

Véget ért az ásatás

Reneszánsz kori pincére bukkantak a régészek

(Folytatás az 1. oldalról)

Például abból a barlangszerű, félig betemetett, hat méter hosszú és három méter széles üregből, melyre az ásatás vége felé bukkantunk. Ezt csak bányamérnöki felügyelet mellett lehet kibontani. Egy tíz méter mély aknából nyílik oldalirányban valószínűleg mesterségesen vájt üreg. A Vár barlangjai a mészkőréteg határán keletkeztek, ez pedig a márgarétegben van. A márga palás szerkezetű, ezért az üreg omlásveszélyes, de azért - saját felelősségünkre - bemenészkedtünk. Építkezés esetén természetesen stabilizálni kell az üreget. A hordalék eltávolítása csak régészeti felügyelet mellett történhet. Előkerülhetnek még leletek abból a húsz méter hosszú, sziklába vájt folyosóból is, mely az egyik ház pincéjéből halad a várfal felé. Bejáratát nem sziklába vájták, s nem falazták ki, így beszakadt a ház és az udvar alatt. Ez valamelyik török kori ostromnál történhetett, mert ágyúgolyókat találtunk az omladékban. Egy szellőzőn át jutottunk be az alagútba, s csak utána hordtuk el a bejáratból a rengeteg földet. A mintegy egy méter vastag bemosott iszapréteget nem távolítottuk el. A folyosónak

néhány rövid oldaljárata is van, amely borospince lehetett. A török idők óta senki nem bolygathatta, ami nem mondható el a Várban található más pincefolyosókról, melyeket - többnyire légoltalmi célból - átépítettek. Ez a pincefolyosó érintetlen.

- Tudják, hogy kié volt a ház?

- Igen. Lakott az utcában egy Jakab, később pedig egy Márton nevű királyi ágyúöntő mester. Az ő házukat sikerült azonosítanunk a fellelt öntőmintákból. Mivel frott forrásokból ismerjük a szomszédait, kétségtelen, hogy ebben az időben Raguzai István királyi szerviens, Mátyás király borbélyja lakott itt. A borbély akkoriban alapvetően orvosi mesterség volt. A források szerint élete vége felé óbudai várnagy volt és nagy szőlői voltak az óbudai határban. Tehát minden egybevág. A folyosó egyik mellékjázatát kibontottuk, de nem találtunk borászatra utaló maradványokat. Még az omlás előtt gazdát cserélhetett a ház. Az omladékban jó minőségű kőfaragványokat, reneszánsz stílusú idomtéglatokat és freskótöredékeket találtunk, tehát szép reneszánsz palota állhatott ott, legalábbis az 1480-as évek után,

amikor Mátyás udvarában megjelent a reneszánsz. Raguzai István birtoklásáról 1510-ig vannak adataink.

- Lehet tudni, hogy mit ábrázoltak a freskók?

- Néhány nagyobb méretű fal-tömbön reneszánsz stílusú mitológus ábrázolások vannak, például egy szárnyas alak, mely dárdát tart a feje fölött. Néhány töredéken gyümölcsfüzerek, feliratok is vannak. Többet megtudunk, ha a több ezer töredéket sikerül összeilleszteni.

- Ki volt akkoriban a másik szomszéd?

- A szemben lévő Szent Zsigmond templom kanonokja.

- A Várnegyedben megírtuk, hogy a felbecsülhetetlen értékű Anjou-kori textíliát és a bőrrel bevont, selyemmel bélelt faladikát pincekútban találták. Mit találtak még a feltárt kutakban?

- A kutak iszapos-fekáliás tömege jól konzerválta a szerves anyagokat, így számos bőr- és fatárgyat is találtunk. Ahogyan korábban, a Dísz-téri kutak feltárásakor, most is kerültek elő bőrcipők. Ezúttal gyekepcipők is. Némelyiken hímszett varrás van. Találtunk faedényeket, deszkákat, farönköket is. A falele-

tek azért is fontosak, mert kormeghatározó szerepük van az évgyűriük folytán. Az oxigénmentes környezetben rengeteg növényi mag is fennmaradt. Már folynak a DNS-vizsgálatok, amelyek alapján meg lehet kísérlni a kifejlesztésüket. Egyébként annyi a lelet, hogy egy egész múzeumot lehetne velük megtölteni. Jövőre kamara-kiállítás tervezünk belőlük.

- Mi lesz a romokkal?

- Szakvéleményünkben három kategóriát képeztünk: mi az, amit meg kell őrizni, mit érdemes bemutatni és mi az, ami elbontható? Bemutatásra javasoltuk a középkori, jó állapotban lévő városliget, jó állapotban lévő városliget, s valamennyi középkori pincét. A legtöbb feltárt pince középkori eredetű, igaz néhányat átépítettek közülük. Minden középkori falat megőriznénk, de nem mutatnánk be mind. Elbontható kategória az újkori építés, például a főhercegi palota luxusistállójának alapfalai. Amíg eldől, hogy mi lesz a terület sorsa, célszerű volna befedni a középkori romokat. Módosítani kell a rendezési tervet is, hisz nyilvánvaló, hogy mélygarázs nem épülhet ide. A bemutatásra szánt részeket, a tapasztalatok fényében, nem úgy kellene a nyilvánosság elé tárnunk, mint a Csíkos szoborral szemközti romokat, hanem lefedve (esetleg üveggel) és leletanyaggal együtt.

Kérész Gyula

Gondolta volna?

Lőüzemű viszonylattal a Déli Vaspályáig...

A villamos közvetlen elődjének, a lóvasútnak az egyik legjelentősebb csomópontja a Lánchíd budai hídfőjénél volt, s innen öt viszonylaton (vonalon) közlekedett a városi tömegközlekedés 1880-as éveiben legnépszerűbb eszköze. Egy járat ment Óbudára, egy a Császárfürdőhöz, egy majdnem a Déli Vaspályáig (Déli Pályaudvar) és kettő Zugligetbe.

Olyan kedvelt volt a kerületben a lóvasút, hogy 1895. március 18-án az I. Kerületi Polgári Kör a fővárosi előjárásnál tiltakozott annak villamosítása ellen. Júniusban pedig már a széles közönség befolyásolására röpirat is kiadott. Címe: „A beszületés emberek harca az okosok ellen, a lőüzemű vasutak villamosokká átalakítása ügyében.”

Ahhoz azonban, hogy Budapest a századfordulóra a kontinens villamos közlekedéssel legellátottabb városa lehessen a várnegyediek törek-

vésejt jócskán vissza kellett szorítani. (Így is az utolsó fővárosi lóvasúti viszonylat a régi Szent János Kórház és a Déli Vaspálya között közlekedett.) Időrendben: az első villamos Berlinben járt 1882-től. Ezt nemskára követte az 1882. november 28-án indított nagykerületi, a Nyugati Pályaudvar és Király utca közötti próbajárat. Budapesten az első rendszeres viszonylat a Nyugati Pályaudvar és Újpest között indult 1896. május 30-tól. A második viszont még abban az évben kerületünkben a Lánchíd és Óbuda között közlekedett. Indításának emléknapja: július 20. Két év múlva pedig már fővárosi mértékkel mérve is az egyik legnagyobb léptékű villamosvonal kezdte meg működését a Tabán lábánál áthaladva. Pályája: Kelenföldi Pályaudvar - Átlós (Bartók Béla) út - Fehérvári út - Dunapart - Attila körút - Krisztina körút - Déli Pályaudvar.

Bel-Buda villamosainak külseje

A Lánchíd budai hídfőjétől öt lóvasút-vonal indult

még századunkban is sokáig sötétbarna volt, a mai sárgához hasonló színű díszítéssel. Ez azért alakult így, mert a Budapesten egymással is versengő öt-hat (olykor több) közlekedési társaság közül a nálunk lábát megvető BKVT (Budai Közúti Vaspálya Társaság) könnyű favázás szerkezetű, zárt peronú kocsijai ilyen színűek voltak. A motorkocsikat egy vagy két 20 lóerős vontatómotorral látták el, így azok 43 vagy 49 személyesek voltak 17-23 ülő, illetve 25-26 állóhellyel. Több típusú pótkocsi is közlekedett így a „K”, az „L” vagy az „I”. A „K” 30, az „L” 46 személyes volt, az új „I” típusú viszont 50. Ez utóbbi utasterében 16

személyes hossz-üléssel padokat helyeztek el.

A járatokat csak a századforduló után kezdték el számozni, addig a lóvasúti iránymutató jelvények (zászlók) mintájára kör alakú, különféle színű, mintázatú viszonylatjelzéssel látták el. Ezekben is volt természetesen rendszer, például a Városligetbe menő viszonylatok mind zöld színűek voltak, a Kálvin tériek kékek, és így tovább. A Lánchídtól Zugligetbe közlekedő BKVT villamos jele sárga-fehér négyzetű kör alapon, a Lánchídtól Óbudára közlekedő pedig egy egyszerű fehér kör volt.

Kovács Nándor

A Ki kicsoda szócikkéből tájékoztam életútjáról. Nyílegyenes szakmai pálya az övé, tanulmányai befejezése után az egyetemen marad, gyakornok, tanársegéd, adjunktus, docens, majd egyetemi tanár, tanszékvezető, sőt a 90-es évek végén Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem rektora is. Végigjárta az oktatói és tudományos lépcsőfokokat. 1966-ban Ford ösztöndíjjal az USA-ban tanul, néhány év múlva Angliában, majd Olaszországban, Finnországban és 1993 óta a bruges-i College of Europe-ban vendégprofesszor. Érdeklődési köre a nemzetközi gazdaság, a világgazdasági alkalmazkodás és az európai integráció.

- Választotta ezeket a témákat, vagy valaki irányította érdeklődését ezekre a területekre?

- 1960-ban kerültem az egyetem akkor még nemzetközi gazdasági és politikai kérdések tanszékére, ami 1964-65-ben vette fel a világgazdasági tanszék nevet. Önálló kutatási témát is ebben az évben kaptam. Kezdetben a tanszékvezető Haász Árpád kutatásaiban segédkeztem gyakornokként, és statisztikai anyagokat dolgoztam fel a megbízásából. Különösen érdekelt volna a lengyel gazdaság, el is kezdtem lengyelül tanulni. Egyes feltételezések szerint a család apai ágon lengyel származású, ezen kívül az 1960-as években Lengyelországban jelentős gazdasági reform-irodalom alakult ki. De volt, aki jobban tudott lengyelül, így övé lett a területet. Viszont, kutatási témául megkaptam Nagy-Britannia gazdaságát, amivel eredetileg Simai Mihály professzor foglalkozott, de ő munkát vállalt Genfben az ENSZ-nél, s így ez a terület rám maradt. 1971-ben könyvet írtam a brit gazdaságról, s nem bántam meg ezt a választást.

- Honnan a közgazdasági érdeklődés, van családi eredete?

- Nem, ez így nem mondható. Kecskeméten nyelvi tagozatú gimnáziumban érettségiztem, az oroszon kívül tanultam angolul, németül, franciául és olaszul is, sőt a japánt is elkezdtem. Hamar rájöttem, hogy ez esetben nem elegendő megtanulni a szavakat, és a nyelvtant, hanem többre van szükség. Egy egész kultúrát kellene elsajátítani, s gyakorlatilag egy egész életet rátenni. Ennyire már nem volt hozzá kedvem. Próbálkoztam az orvosegyetemmel, de végül a Közgázon kötöttem ki. Az Egyetem elvégzése után, mint mondják, „benn maradtam” és ott ragadtam. A kezdeti próbálkozások és téma keresések után érdeklődésem a 60-as évek végétől határozottan az európai gazdasági integráció felé fordult, amelyről egyre inkább kiderült, hogy számunkra nagyon fontos dologról van szó.

- Ez bizony hosszú-távú témaválasztásnak bizonyult.

- Olyannyira, hogy azóta több, mint 200 publikációm jelent meg a témakörben, s köztük legálabb felerészét különféle idegen nyelven. Minden jel arra mutat, hogy az európai integráció életem végéig bőven szolgált kutatási témát.

- Mi volt szakmai szempontjából a legfontosabb állomás?

- Mindenképpen fontos állomás volt, hogy 1966-67-ben egy évre Ford ösztöndíjjal kijutottam Amerikába, ahol a nemzetközi pénzügyeket tanulmányoztam, különös tekintettel az európai monetáris integrációra. Akkor ez hatalmas lehetőség és kihívás volt, s egész későbbi életemet meghatározta. Hozzá kell tenni, hogy az Egyetemét is. A 60-as évektől a Ford ösztöndíjjal számos kollégám járt Amerikában, ami-

Ismerőseink a kerületből

Palánkai Tibor közgazdász

nek eredményeként azt lehet mondani, hogy Egyetemünk oktatóinak mintegy 60 százaléka eljutott az Egyesült Államok egyetemére hosszabb-rövidebb tanulmányút erejéig. A Ford ösztöndíjban számos tudományág képviselője részesült, de különösen fontos volt a Közgáz szempontjából. Kádár János ugyanis nagyot tévedett - sok egyéb mellett -, amikor azt hitte, hogy a szocializmus megreformálható, s csak jobban kell menedzselni, s a kapitalistáktól egyszerűen meg kell tanulni jól szervezni a gazdaságot. Így a Közgáz oktatói számára különösen nyíltak a kapuk. Az eredmény az lett, hogy ezen az egyetemen a rendszerváltás már a 80-as években megtörténhetett, hiszen olyan tantárgyi és tantervi reformot hajtottunk végre, ami megfelelt a nyugati egyetemek programjainak. Amikor a 90-es évek elején találkoztam egy német kollégával, s nagyon sajnálkozott, hogy nekünk „milyen nehéz lehet most átállni a nyugati gazdasági szemléletre”, nyugodt lelkiismerettel mondhattam: „figyelj, nekem az az előnyöm hozzád képest, hogy én nemcsak a modern köz-

s kimunkáljuk azokat a stratégiákat és politikákat, amivel a folyamatot leginkább a saját hasznunkra tudjuk fordítani. Ez nem könnyű és fantasztikus tudományos kihívás is, aminél többet egy globális vagy regionális integrációval foglalkozó kutató aligha kívánhat.

- Ön szerint Magyarország lépést tud tartani a modern fejlődéssel?

- Ami itt Európában történik az ennek az előbb említett nagy korszakváltásnak a regionális leágazása. Számunkra ilyen szempontból az a fontos, hogy minél hamarabb az Európai Unió tagjaivá váljunk. A magyar gazdaság az elmúlt 10 évben hatalmas változáson ment keresztül. Az úgynevezett átalakulási válság után mennyiségileg a termelés most érte el újra az 1989-es szintet, de minőségileg messze meghaladja azt. A magyar gazdaság sokkal erőteljesebb, versenyképesebb, életképesebb, mint 10 évvel ezelőtt volt. Egyre inkább felkészülünk az uniós tagságra, s ha bizonyos ágazatoknak, vállalatoknak, rétegeknek, így például a mezőgazdaságnak, lesznek még gondjai, a következő években nemcsak képesek leszünk arra, hogy az uniós piacok versenyében helyt álljunk, hanem arra is, hogy a tagság nyújtotta lehetőségeket a magunk javára fordítsuk.

- A világ és az ország nagy ügyei után beszéljünk közvetlen környezetéről, a Naphegyről, a Tigris utcáról, ahol él. Hogy lett a kerület lakója?

- Egy alföldi kis faluban, Jakabszálláson születtem, falusi tanítók gyermekeként. Amíg szüleim éltek, a 60-as évek végéig, gyakran vissza is jártam oda. Miután ők elhaltak, és a húgom is férjhez ment egy vajdasági magyar férfihoz, megszakadt a kapcsolat a szülőfalummal. Az elmúlt évek jugoszláviai viharai miatt testvérem visszatért a szülőfalumba, s én is megint gyakrabban megfordulok ott. Most éppen arra az ünnepségre készülődünk, amikor augusztus 19-én a falu a millenniumi megemlékezéseket tartja.

- S mióta lakik a fővárosban?

- Egyetemista korom óta. 15 évig laktam a Zuglóban, azt is nagyon szerettem. Szép környezetben volt a szemlőhegyi lakásom is, de a Tigris utca, ahol 1982 óta élek, különösen a szívemhez nőtt. Többször

gondoltunk arra, hogy elköltözzünk, de mindig maradtunk. Nagy kincs egy kertés zöldövezeti társasház a városközponttól néhány percre. Talán az egyetlen apró „szépséghibája”, hogy a közeli Hegyalja út forgalma miatt a levegője az utóbbi években sokat romlott. De a helyet így is nagyon kedvelem. A Hegyalja útnek és az autópálya közelségének számos előnye is van, lehetővé teszi, hogy autóval nyolc perc alatt kedvenc bevásárlóközpontomat elérjem. Szóval végül is úgy érzem, lakókörnyezetem így jó, ahogy van.

Gál Jolán

Palánkai Tibor: A termelés most érte el újra az 1989-es szintet, de minőségileg messze meghaladja azt

gazdaságtant ismerem, hanem a marxist is!”

- Most nyugodt lelkiismerettel állíthatja, hogy rendben mennek a dolgok?

- Igen, a magyar gazdaságban most rendben mennek a dolgok. Ugyanakkor hatalmas kihívásokkal kell szembe néznünk. Ezt a kihívást úgy hívják, hogy globalizáció, ami az internettel vagy biotechnológia és genetika nagy újdonságaival együtt Amerika fölfedezéséhez hasonlítható új történelmi korszak kezdetét jelenti. Ehhez minden országnak alkalmazkodni kell, s az alkalmazkodáshoz pedig az szükséges, hogy a globalizáció folyamatait pontosan megismerjük,

Kaszás ember

Egy ember fűvet kaszál a partoldalon. A kép nem falusi idill, a tevékenység helye minden szempontból különleges. Földrajzilag három kerület: az első, második és tizenkettedik találkozási pontja, olyan hely, ami túlzás nélkül életveszélyesnek mondható. A legmeredekebb partoldal, ahol a fű zavartalanul nőhet ujjongó burjánzással, mert a nyak-törő oldalra senki fel nem merészkedik letaposni. Még a kutyasétáltatók, vagy az iskolások sem, akik tudvalevőleg nem riadnak vissza semmi ilyesmitől.

A lankásabb részen, a Széna tér felől már kibérelték a bokrok alját a hajléktalanok, telerondítva szeméttel a gyepet. De ide, a Vérmező utca tetejére ők sem merészkednek. Itt csak az egyik oldalon épültek házak, a másik szakadékszerűen zuhan a Moszkva térre. Egy darabja a villamossínek fölött átívelő híd alá esik. Ezt kaszálja most emberünk.

Megállok és nézem. A látvány háborzongató! Fél lába térdben behajlítva, a másik kicövekeke támasztja fél méter különbséggel. A kasza megbolondult óráingaként, féloldalasan. A gépesítés korában, lám, vannak helyek, ahol nem használható a fűnyíró! Araszolva halad, minden lépését biztosítva, le ne zuhanjon! Alatta a mélység, amiben futnak a villamos légvezetékek. Egy rossz mozdulat és biztos a zuhanás. Az utolsó...

Merédten nézem a mutatványt. Nincs biztonsági háló, biztonsági öv, élet és halál között lebeg a kaszáló ember. Nincs közönség, aki lélegzetelállítóan néz, de megcsodálni sem merem, nehogy a váratlan hangra elvesztse egyensúlyát. Buszok fújják rá füstjüket, autók dohognak mellette, ő pedig zavartalanul kaszál. Egy lépés, két suhintás a meredélyen. Friss fű illata, cseppnyi oázis a betontengerben. Kaszáló légtornász, aki nem gondol életveszélyre. Tényleg, mi a foglalkozása? Alpinista, vagy arató? Terek kertésze, vagy szociális közmunkás?

Sokáig figyelem őt. A mindent átvészelő városi galambok lecsapnak körülötte, felrebbennek, odébb szállnak nagy szárnycsattogással. Nem törődik velük. Egyszer csak látom, megáll egy pillanatra és előre néz. Követem tekintetét. A fűben néhány szürke veréb ugrál. Szinte eltűnnek a magas szálak között. A férfi elmerengve áll, figyel, ahogy azok viháncolnak az érintetlen gyepen. A mosolyról tudom, hogy egyre gondolunk. Üdvözlés a kiveszében lévő, még nagy ritkán felbukkanó pesti verebeknek! Hancúrozatok csak a tenyérszerű helyen, amit nem tudott letarolni az ember, a kutyák, a szemét, a szenny! Üdvözlés a kaszálóknak, üdvözlés az embernek, aki halált megvető bátorsággal és természetességgel kezeli. Értünk, mindnyájunkért...

Stancsics Erzsébet

Villamosvezetők

Nem ők késnek, mi sem őket okoljuk; magát a villamost, az késik. Tény ugyan, hogy mindenki más előtt foglalnak helyet, de nem tehetnek sem a felsővezeték-szakadásról, sem a járatritkításról, sem a vágányokra felpofátlankodó autósokról, sem arról, hogy nem tudnak szalamoszva előzni.

Az egyenesekben persze behúznak - de ki nem. Aztán kényszerű fékezés, s dől az ember, mint a zsák. Szidjuk őket, mégis megbocsátunk - hisz az a gyengeelméjű gyalogos...

Megbízhatóak. Megállapodotak, családjuk, gyerekeik vannak. Legalábbis így tűnik. Az igazságot meg ki tudja? Mert, hogy valaha volt valami, ami őket is hevítette vagy minimum egy görbe estére lázba hozta, az látszik: egy-egy tetoválás; egy nőieséget kiemelő mályva színű műanyag öv; egy Maradonáéra emlékeztető nyakba lógó göndör lobonc; vagy épp egy vágánynak hitt nap-szemüveg mögé búvó nőviszlató tekintet. Az egyenruha, vasárnap a fehér ing, a fehér blúz sokat takar, de nem mindent; akkor sem, ha a barázdált vonások közben puhultak.

Nyugodtak. Egymás üdvözlését nem harsogják túl: nem túlkölnék, mint a kamionosok; nem hajolnak át beköszönni szinte teljes testükkel a másik járművébe, mint a távolsági buszosok; mutatoujjukat, esetleg még a középsőt emelik csak fel

az irányítópultról, elvértve oda-biccentenek, ha a kolléga közeli ismerős. Semmi túllihegés, komolyan szinte csak a pihenőhelyre sietnek, meg haza. Különben is, náluk értelmét veszti minden hagyományos besorolás: fizikaiak? szellemiek? melyik szektor? szolgáltató? de hiszen nem pincérek... A kötött pályásokéhoz képest gyöngék és könnyűek, a közutasok szabad szárnyalásához viszonyítva meg megkötözött, saját lelkiismereti rabságukban vergődő szürke városi verebek. A hajnali kezdésű vagy az éjjel felé hajló műszak-

juk idegmunka: elviselhetetlenül úrhatnámok az úgynevezett úrvezetők, hitványok a hivatásosok és a végletekig feszítik a húrt az utasok. Kiszámíthatóan és napról-napra, évről-évre, rendszeresen.

A vágyaik, ha még képesek álmodni, feltételes módúak. Esetleg nem bágyadtan bámulni a síneket; kinézni az ablakon és látni végre valamit. Véletlenül nemcsak kerge birkaként koricálni ugyanazon a viszonylaton; menni és el is jutni végre valahová. Azokra az elziumi mezőkre?

Kovács Nándor

A labdarúgó Európa Bajnokság hatása alól ocsúdva ajánljuk a tisztelt lakótársainknak, hogy járják be az általunk érintett várnegyedi területet. Csak úgy komótosan, sétaképpen...

A várbusz végállomásánál az ásatások, feltárások látványa fogad. Csodálkozunk, mennyi az egymásra építés, mily alapokon álltak a falak.

A Sikló sok utasán látni, hogy talán először élvezik a különleges út hatását. Mellette folytatjuk a sétánkat lefelé, de megállunk, mert a Duna túlsó oldala, a pesti városrész ötlik szemünkbe a maga nagyszerű épületeivel, általuk igyekszünk tájékozódni. Meghatározó a Parlament, a szállodasor, hátrább pedig a Bazilika tornya.

De csodálatos a Duna és a hidak látványa is... A Vár alatti domboldal tele van jól karban tartott utakkal, lépcsőkkel, felújított korlátokkal. Lefelé igyekezve észrevesszük, hogy már jó régen nem takarított itt senki. Az előttünk, utánunk sétálók között halljuk a más

nyelveken beszélőket is, és szegyenkezünk. És nem hiszünk a szemünknek, mikor az Alagút feletti kilátóra érünk! Mennyire elhanyagolt a térség, ahonnan egyébként remekül rálátni a Lánchídra.

A Clark Ádám tér ragyog a napsütésben, a kör alakú virágágyás színpompás virágai díszlenek. Csak azt a részt

tudnánk feledni, ahol a törött üvegtől, sörös dobozoktól az üdítő flakonig minden van!

Kutyákat sétáltató társasággal beszélgetünk, akik a Vár falából hiányzó Amfóráról elmondják, hogy az ostrom alatt is megmaradt, de a romboló kezűeknek, lelkűeknek már nem tudott ellenállni.

Késő délutánra jár az idő, nézzük az erős kőfalat, a gázlámpák is kigyulladtak már. Leérve az Alagút bejáratához, eltörpülünk a hatalmas építmény alatt. Aki erre jár, tekintsen fel a hatalmas díszítő elemre, a koronás Kosuth címerre.

Szántai Sándor

Várnegyedi sétáink

Könyvtárak nyáron

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár I. kerületi könyvtárainak nyári nyitva tartása a következőképpen alakul:

A felújított Krisztinavárosi Könyvtár (Krisztina körút 87-89.) egész nyáron nyitva tart.

A Vízivárosi Olvasóterem (Fő utca 11-13.) július 31-től augusztus 25-ig zárva lesz. Nyitás augusztus 28-án, hétfőn, de már az új nyitva tartási renddel: hétfőn délelőtt 10-től délután 3-ig, kedden délután 2-től este 7-ig, szerdán délelőtt 10-től délután 3-ig, csütörtökön déli 1-től este 6-ig, pénteken délután 2-től este 7-ig.

A Vári Könyvtár (Országház utca 13.) július 3-tól szeptember 1-ig zárva tart. Nyitás szeptember 4-én, hétfőn.

Művészkerület

A művészeti szakmák képviselőinek túlnyomó része tagja a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületének, így a lakóhelyükből többé-kevésbé következtetni lehet arra, hogy melyik szakmák jellemzik leginkább az I. kerületet. Nos, a kerület lélekszámát figyelembe véve az írók és zenészek „sűrűsége” nálunk a legnagyobb, a képző- és iparművészeket illetőleg pedig a 4. helyen állunk, de ez utóbbin belül is van olyan szakma, amely ránk jellemzőbb leginkább. A lélekszámhoz képest például itt lakik a legtöbb belsőépítész.

A népi tánc megújítói

„Válogatás Györfalvai Katalin és Szigeti Károly koreográfiáiból” címmel emlékműsort rendeztek a Budai Vigadóban. A műsorban három kitűnő táncgyűttes lépett fel: a Magyar Állami Népi Együttes Budapest Táncgyűttesének tánckara és zenekara, a Bihari János Táncgyűttes és a Vasas Együttes. Szólót táncoltak: Bíró József, Mihályi József, Somogyvári József (mint vendégművészek) és Katona Gábor. Az idő - mint erre Novák Ferenc is utalt köszöntőjében - a koreográfus-házaspárt igazolta: a cselekménnyel, pantomimmal, érzelmeikkel, sőt versháttérrel dúszított táncjátékok 30-40 év múltán is magukkal ragadták a nézőket. Az önmagában vett népi tánc - mint a balettfigurák pusztá bemutatása is - jószerevével azoknak jelent csak élvezetet, akik táncolják.

Tobzódó színvilág, fények játéka

Zajác András kiállítása a Magyar Kultúra Alapítvány Galériájában

Az idei nyár forróságában üdítő helyre kaptunk meghívást: a Magyar Kultúra Alapítvány Galériájába, Zajác András festőművész kiállítására. A Budavári Szentháromság tér lenyűgöző szépségű épületében méltó helyet kapott a művész tárlata, amelyet igen sokan tekintenek meg. Varázslatos, tobzódó szín-

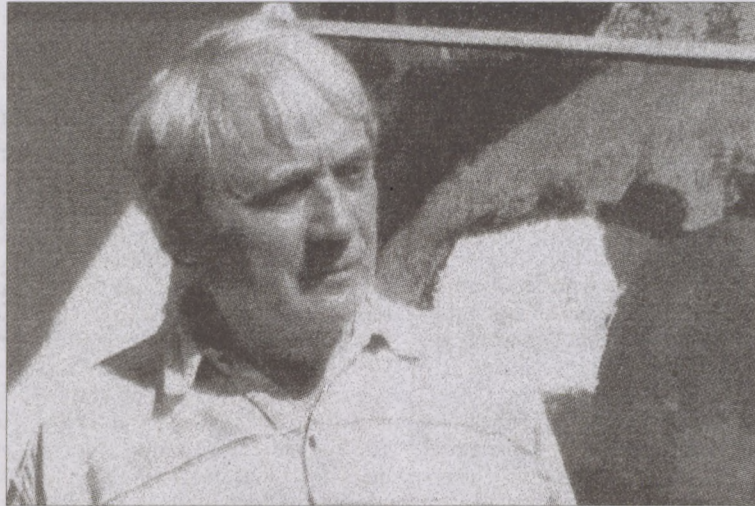
a Művelődésügyi Minisztériumtól az Operaház restaurálásában végzett munkájáért. Képei bejárták Európát, de van belőlük Japánban, Amerikában és Kanadában is.

Témái elsősorban az ember, a táj és virág egymásba fonódó színei. A képek külön-külön csodálatos világot mutatnak, de ugyanakkor egy-

lálhassa a neki tetszőt, a gyönyörködtetőt és mélyen elgondolkasztót. A környezet, az épület szinte egyedülállóan szép, így benne a művészet, a festészet még nagyobb hangsúlyt kap. A kiállítást Lukács Zsuzsa nyitotta meg, Takács Tibor verseit hallhattuk a szerző előadásában. Gyönyörű soraival beköltözött a képek közé a szentendrei táj is. A nyári kánikula sem riasztotta vissza az érdeklődőket. A megnyitón részt vett egy határainkon túli, szlovákiai magyar újságíró is, aki örömmel vitte magával szemébe és szívébe gyűjtve a művészet eme szépségét a többi magyarnak. A meghívó címlapján szembeötlik a „Füstös virágok” című kép, ami a síkban való ábrázolás igazi mélységeit mutatja meg.

Kultúránk sokkal több értéket rejteget, mint amennyit ismerünk, vagy számon tartunk belőle. Az érték az, ami időtálló, az új pedig a régi friss hajtása. Zajác András dolga volt, hogy színeibe beletegye az eleganciát, az arányokat. Képei az életről, az életért szólnak, a reményért, a szép lehetetlenségért. Ehhez kívánunk további alkotói kedvet, örömet és egészséget!

Stancsics Erzsébet

Zajác András képei bejárták Európát, de van belőlük szinte az egész világon

világ, fények játéka és ezerszínűség jellemzi képeit. Gyerekkora óta vonzotta a festészet-szobrászat, példaképének Kohán Györgyöt tekintette. 1984-ben kitüntetést kapott

más mellett, szinte kiegészítésként drámai mozgalmasságot ábrázolnak. Nem volt könnyű ezt a nagyszerű anyagot kiválogatni, kiállítására rendezni, hogy mindenki megta-

Naiiv művészek galériája a Várban

A Budai Várban található a Rózsa Galéria. Nevét Szabó Csilla, a kiállító terem vezetője az édesanyja emlékére adta. Az 1992-ben alapított hely nemcsak a Vármelegben egyedülálló, hanem egész Budapesten: itt naiiv művészek munkáit lehet megtekinteni. Ismert és kevésbé ismert festők akvarelljei, virágmezők, régi parasztházak borítják a falakat és „mosolyognak” a betérőre.

- Juhász Ferenc szavait idézve olyan ez, mint a nép művészete, nem pávaszépség, tulipánszigor vagy a csillag-aranyomlás, hanem a virágzó és termékeny föld - mondja a galéria vezetője. - Az egészben a legnagyobb öröm, hogy általuk bepillantunk a magyar paraszti világ múltjába.

- Kik a vásárlók?

- Általában a középkorúak, de az idősebbek is veszik a képeket. Sokan az újralfedezés örömeivel teszik mindezt. Néha a nagyszülők a festmények mellett élénken magyarázzák az unokáknak: „Látod, ez a gémeskút” vagy „ilyen egy disznóvágás”.

- Mi a különbség a naiiv, amatőr és az autodidakta között?

- Az alkotók, akiknek képeit kiállítom, autodidakták, azaz önképzéssel szerezték tudásukat. Egyben amatőrök is, mivel mindegyikük kedvtelésből kezdett el festeni. A naiiv szó önmagában keresetlenséget jelent. Az általánosan elfogadott stílusjegyek, a fantáziadús képszerűség a jellemző. Homonnai Pál képei bejárták a világot, Török János egyedülálló módon világít

A Galériába a valamikori paraszti világba pillanthatunk

rá, örökíti meg a paraszti életet, Gombkötőné Tóth Ilona keresett művész. A Galéria egyik legjelentősebb erkölcsi sikere, hogy felvették a Magyar Műkereskedők Egyesületébe.

Fehér Ferenc

Dr. Infó

Néhány szó a magas vérnyomásról

Mi is a vérnyomás?

A szív által továbbított vér bizonyos nyomással áramlik az érrendszerben. Amikor a szív összehúzódik, magasabb, ha elernyed alacsonyabb, vagyis az érrendszerben uralkodó nyomás e két érték között folyamatosan változik, így mindig e kettőt adjuk meg.

Mikor beszélünk magas vérnyomásról (hypertonia)?

Ha a vérnyomás nyugalomban, ülő helyzetben, három legalább egy hetes időközben mért értéke magasabb mint 139/89 higanymilliméter (Hgmm).

Mitől lehet magas a vérnyomás?

Lehet valamilyen más betegség tünete, ekkor beszélünk másodlagos magas vérnyomásról, de ez csupán az összes eset körülbelül 2 százaléka. Oka lehet a vesék betegsége, a vese ereinek elváltozásai, a belső elválasztású mirigyek kóros hormontermelése, a terhesség bizonyos esetei, a nagyerek egyes elváltozásai de egyes gyógyszerek, alkohol fogyasztása is. Az esetek többségében azonban önálló betegségről van szó, nem tünetről. Ekkor beszélünk magas vérnyomás betegségről.

Mi a magas vérnyomás betegsége oka?

Mindmáig tisztázatlan. Több örökletes tényező mellett életmódi, táplálkozási tényezők is szerepet játszanak. Kiemelnénk a túlsúly, a fokozott sóbevitel, a dohányzás és az alkoholfogyasztás jelentőségét.

Mik a magas vérnyomás következményei?

A szív a nagy terhelés ellenében továbbítja a vért, ennek következtében a nagy igénybevételnek kitett bal kamra fala előbb megvastagszik, majd kitágul. Ez a folyamat a szívizomzat elpetyhüléséhez, majd működési elégtelenségéhez vezet, kialakul az úgynevezett szívdekompensáció. De nemcsak ez történik, hanem megváltozik a szívizmot tápláló koszorúerekben a véráramlás, fokozódik azok elmeszesedése, és a kialakuló koszorúér-betegség miatt nagymértékben megnő a szívizom-elhalás, az infarktus veszélye. Természetesen más szervek is károsodnak. A vesében is emelkedett nyomás a vese kiválasztó rendszerét teszi lassan tönkre, ami huzamos fennállás esetén a veseelégtelenséghez, húgyvérűséghez vezethet. De ugyanilyen veszélyeztetett szerv az agy is, mert a magas vérnyomás hajlamosít a különböző agyi érszövődmények, így az agyi erek trombózisának és a koponyán belüli vérzések kialakulására. A szemfenék dús érrendszerre sem mentesül a káros következményektől, az erek elmeszesedése, a szemfenéki bevértések, értrombózisok bármikor kialakulhatnak. Mindezeket az előbb-utóbb visszafordíthatatlan, több szerven kialakuló következményeket, szövődményeket, nevezzük a célszerv károsodásoknak. Sajnos, a kezeletlen vagy nem megfelelően kezelt magas vérnyomás betegek ezen szövődmények valamelyike miatt halnak meg. Pedig nagy nemzetközi statisztikák bizonyítják, hogy a vérnyomás érték csupán tízzel történő csökkentése már jelentős százalékban mérsékli a szövődmények kialakulásának valószínűségét?

Mit tudunk tenni?

Mindenek előtt a magas vérnyomás jellegének tisztázása szükséges, vagyis hogy önálló-e a betegség, vagy másodlagos. A magas vérnyomás betegség esetén először a hajlamosító tényezőket kell megszüntetni, a mozgásszegény életmódot, a túlsúlyt, a túlzott sóbevitelt, az alkoholfogyasztást. Az esetek 15 százalékában már ez is elég! Ha nem, úgy a fokozatosan felépített gyógyszeres kezelés következik, amiről jó, ha tudjuk, hogy a szerek jelentős részének hatása csak bizonyos idő után áll be, tehát kellő türelem szükséges a végleges adag beállításához. Számos gyógyszercsoport áll rendelkezésünkre. Másodlagos magas vérnyomás esetén természetesen a kiváltó ok megszüntetése az első feladat. Végül igen fontos a rendszeres ellenőrzés, melynek során mindig figyelembe kell venni azt is, hogy milyen időpontban történt a mérés. A vérnyomása a hajnali órákban a legmagasabb, így célszerű a vérnyomáscsökkentőt a felébredés után azonnal bevenni, nem pedig a reggelre kötni. Ismert tény ugyanis, hogy a legtöbb agyvérzés és infarktus a hajnali órákban következik be.

Dr. K. G.

Holnap ön is lehet allergiás

Az allergiás megbetegedés ma már népbetegségnek számít. Sokféle oka és megjelenési formája van, de mindig túlérzékenységet jelent, a szervezet védekező rendszerének káros túlműködését. Kialakulásában nagy jelentőségűek a pollenek, vagyis a virágpороk. Ebben az évben a szokásosnál előbb indult meg az egyik legagresszívabb, legfőbb allergizáló gyomnövény, a parlagfű virágzása.

Virágpóra a szénanáthatól az asztmáig produkálhat allergiás reakciókat az érzékeny egyéneknél. Kipufogózással együtt erre kétszeres az esély. A fővirágzás ideje augusztus közepe, vége szokott lenni, ezért a levegő pollenkoncentrációja is általában ekkor csúcsonodik, de idén az időjárási viszonyok kedveztek a korai kikelésének, illetve dús fejlődésének, valamint a már virágzó egyedek porai feldúsulásának. Egy parlagfű 8 milliárd pollenszemcsét röpit a levegőbe, amely a széllel, közlekedéssel, vízáradásokkal terül és akár 100 kilométerre is eljuthat. 3-4 ezer, de előfordulhat, hogy 60 ezer csíráképes magot termel, melyek a talajban 30-40 évig is megőrzik életképességüket, s ha kedvező körülmények közé kerülnek, jó eséllyel szaporodnak tovább. Hazánkban 1908 óta fordul elő.

Az 1950-es évekig csak a dél-dunántúli megyékben volt megtalálható, azóta azonban az egész országban rendkívüli módon elterjedt, különösen elhagyott területeken, utak, sí-

nek mellett, sövények alatt, de a művelt területeken is. A legolcsóbb és leghatásosabb védekezés a gyökereztül való kitépés, ezen kívül a rendszeres kapálás, kaszálás, fűnyírás és odafigyelés.

Ajánlatos még a virágzás előtt kihúzni. Javasoljuk a kesztyű használatát.

Fiatalabb egyedek gyakran összevetesztik a fekete ürömmel, amelynek élőhelye és allergizáló hatása is hasonló és a bársonyvirággal, más néven büdöskével, amely nem allergizáló kerti virág.

Kérjük a lakosságot, különösen a kerttulajdonosokat, a zöldterülettel rendelkező cégeket, intézményeket, civil szervezeteket, hogy területükön, útvonalaiikon irtsák ki a parlagfűvet, rendszeresen végezzék, végeztesse el a kaszálást, kapálást, fűnyírást. A parlagfű (Ambrosia) mezők lakossági bejelentését a 3271-686-os telefonszámon lehet megtenni.

Az allergiás hajlamúak fővirágzás idején kerüljék a gondozatlan területeket, mezőket. Az allergiás rohamok megelőzéséről időben gondoskodjanak. Ilyen a gyakori nedves porszívózás, a tisztálkodás, a hajmosás, a gyógyszerek.

Népegészségügyi érdek, hogy mindenki lehetősége szerint tegyen a parlagfű elterjedése ellen, kiirtása ügyében, mert csak összefogással és odafigyeléssel érhetjük el, hogy az érzékenyek életminősége jobb legyen, az egészségeseknél pedig ne alakulhasson ki a parlagfű elleni túlérzékenység.

Mit kell tudni a szalmonellózisokról?

A szalmonellák az ember közvetlen és tágabb környezetében egyaránt megtalálható mikrobák.

Az ember leggyakrabban élelmiszerek útján fertőződik.

A fertőzést terjesztő élelmiszerek, a nyers hús (csirke, sertés, marha egyebek), a húsipari termékek (például a nyers lángolt kolbász) és az egyéb állati eredetű élelmiszerek, (tojás, tojás alapanyagú hőkezelt ételek, cukrászsütemények, hidegkonyhai készítmények). Említésre méltóak még a zöldéfélek, és a gyümölcsök, amelyek öntözés útján fertőződhetnek.

A szalmonellák által okozott megbetegedések általában a legalapvetőbb higiénés szabályok durva megsértése miatt következnek be. A megelőzéshez a következő praktikus tanácsok adhatók:

Az ételt fel kell forralni, 60 fok fölött át kell sütni.

Az elkészült ételt nem szabad túl hosszú ideig tárolni, 2-3 órán belül el kell fogyasztani és a maradékot - gyors lehűtés után - hűtve kell tárolni. A tárolás hőfoka 7 Celsius fok alatt legyen.

A nyers húst mindig fertőtleníteni kell tekinteni, aszerint kell kezelni, vagyis elkülönítetten tárolni, készítéséhez külön eszközt használni, alaposan, fertőtlenítőszerezrel mosogatni és takarítani.

Tojást csak fertőtlenítés után szabad feltörni. Javasolt az ózonnal fertőtlenített - kereskedelmi forgalomban kapható - tojás használata.

Folyó melegvízzel, szappannal alapos kézmosás szükséges.

Gondoskodni kell a rovarok, és rágcsálók elleni folyamatos védekezésről. Vizeletükkel, székletükkel fertőzhetnek az élelmiszereket, az edényeket, a konyhai felületeket.

Az ÁNTSZ kerületi intézete

Buksi

Tavaly októberben a Corvin téren egy Videostúdióban dolgoztam mint a Duna Televízió egyik rendezője. Éjfél körül vágtam át ömlő esőben a Szilágyi Dezső téren - az autómhoz igyekeztem - mikor egy erkély alá húzódó kutyára leltem. Kutyások mesélték el, hogy májusban tették ki autóból, akkor még szép láncöv volt rajta. Nyugtalanul szaladgált, a gazdáját várva. Mindhiába.

Befogadása mindig hajszálon múlt. Az egyik családban megbetegedett az édesanya, másutt éppen vettek egy kiskutyát. Buksi azonban nem tágtott. Októberig ezen a környéken - Vízváros - tengette életét és reménykedett. Közismert alakja lett a környéknek. Jóságú emberek, Leó, Toto, Cherry gazdái és sokan mások etették, beoltották. Tél elején így találtam rá. Okos szeme szinte beszélt: vigyél haza, segíts rajtam! De nekünk már van két befogadott cicánk és egy kutyánk. Az utcánkban újjáépítenek egy műemlékházat. Hála Mártának, az építésvezetőnek, és két segítségnek Móninak és Gábornak, befogadták félre a kutyust, az irodájukban töltötte velük ezt a kemény telet. Etették, sétáltatták, a hétvégeken én gondoskodtam róla. Hűségét bizonyítja, hogy számtalanszor visszazökött a Donáti utcába. Mindig ott találtunk rá. Ha a régi környéken sétáltam vele, mindenki megismerte.

Az építkezés augusztus végén lezárul. Kérem a Várnegyed olvasóit, ne hagyják, hogy menhelyre kerüljön ez a hűséges, intelligens állat. Megtekinthető az Apród utcában lévő építési irodában, ahol a teraszon őrzi a házat. 4 év körüli, németjuhász keverék fiú kutya, Hámori és Csergő doktor ajánlásával.

Kérem, segítsenek!

Bakos Katalin

Változatlanul gazdag programot kínál a Czákó utcai Sport- és Szabadidőközpont a kerületi fiataloknak. Legutóbb egy 5 méteres pítont örvendeztetett meg az ifjúságot. Egész nap simogathatták a hullót...

Fehér Ferenc felvétele

Ifjúsági találkozó Kisorosziban

Ezredéves Ifjúsági és Egyetemista Találkozót szervez a Ket, Keresztény Értelmiségi Társaság valamint az Ifjúsági és Diák Egyesület. A tíz napos sátorozást július 28-tól augusztus 7-ig tervezik. A találkozó rendezvényeibe bármikor be lehet kapcsolódni, a szervezők részidőre is el fogadnak jelentkezést.

A Ketről azt kell tudni, hogy független ifjúsági egyesület, arculatát, tevékenységét a tagjai határozzák meg, akik döntően katolikus egyetemisták. Ettől függetlenül a Ketben senki nem kérdezi meg, hogy milyen vallású. Minden történelmi keresztény (keresztény) fiatal szívesen látunk egyesületükben és rendezvényein, azokat is, akik nem tartoznak egyházi közösségbe, egyszerűen csak jól akarják érezni magukat. A Ket közel 3 ezer lelkes tagsága különböző szakmai klubokban fejt ki tevékenységét. A legfontosabb és a legnépszerűbb rendezvényeik a hagyományörző bálók és az immár XIV. Nyári Sátorozás.

- Miben különbözik ez a tábor a különböző más ifjúsági táboroktól - kérdeztük Mesesándort, a tábor főszervezőjét és vezetőjét.

- Magunknak szervezzük a tagjaink igényének megfelelően. Ezt úgy érjük el, hogy a résztvevőkkel értékeljük a táborozást és egész évben gyűjtjük a tagjainktól a javaslatokat, amelyeket felhasználunk a szervezésben, a programok kialakításában. A határainkon túli magyar fiatalok meghívására minden évben nagy gondot fordítunk és kedvezményekkel is segítjük a részvételüket. A tábor programjainak

kialakult hagyományai vannak. Ilyen az is, hogy különböző kisebb csoportok alakulnak. Nevüket általában a hét magyar törzs nevéből választják. A „magyar törzsek” szellemi és sportvetélkedőkön döntenek el, hogy melyikük a legjobb. Hagyományosan a vízlabda küzdelmeket kíséri a legnagyobb figyelem, de a kézilabda, a foci, s a röplabda és a tollaslabda is nagy küzdelemmel zajlik. Idén új labdát is beszerzünk, a rögit. Kisorosziban immár hetedik éve táborozunk, de konfliktusunk még nem volt, sőt 1997-ben az árvíz idején a helyi önkormányzat felkérésére részt vettünk a védekezésben, töltöttük és szállítottuk a homokzsákokat a védekezéshez. A megszerzett jó hírnevünket - remélem - ebben az évben is öregbíteni fogjuk.

- Ilyen programok minden táborban vannak, de mitől keresztény szellemiségű a találkozó?

- Hagyományainknak megfelelően nyitó és záró szentmisét tartunk. Misét mondanak Dr. Gyulai Endre Szeged-csanádi megyés püspök és dr. Pákozdi István egyetemi lelkész, de előadások is lesznek a Regnum Marianumról és a pálos szerzetes rendről. A legnagyobb változás ebben az évben a Testvérek együttes július 29-i tábornyitó, teljesen nyitott koncertje. Az életről énekelnek, amely számukra Krisztust és az ő követését jelenti. E biztos hit öröme szövege minden dalukban, és talál halló fülekre. Stílusukra jellemző, hogy a könnyűzene hangjain beszélnek Istenről, hitről, közösségről, hazáról és szerelemről. A dalamos rock, a blues, a latin, a jazz zenei stílusok mellett a népies zene

egy motívumai is felcsillannak az előadásukban. Nagyon reméljük, hogy ezzel hagyományt teremtünk. Tervezzük, hogy idővel sok hazai és határon túli hasonló együttes meghívásával keresztény szellemiségű kulturális találkozót fejleszthetünk. Azok jelentkezését is várjuk, akik szívesen támogatnák céljainkat és azokat is, akik szívesen fellépnek egy ilyen találkozón.

- Kik és hol jelentkezhetnek a találkozóra, és mit kell vinni?

- Tizenhét éves kortól minden fiatal jelentkezését szívesen fogadjuk. Július 20-ig vártuk a jelentkezést befizetés mellett, de aki most gondolja meg magát, a táborban is jelentkezhet. Díja diákoknak: 7 500 forint, diákigazolvány nélkül 9 600 forint, részidőre napi 1300 forint. Jelentkezés és befizetés Budapesten a Mária 20-ban található Ket irodában este 6 és 9 óra között. Postai csekken a 1085 Budapest, Mária utca 20. címen.

Felvilágosítás: Ket iroda 2-676-336, (tábor 30/9-115-751) <http://ket@hcbc.hu>. Sátor, étkezési felszerelést valamint rengeteg jövedvet kell hozni a találkozóra.

- A részvételi díj nagyon kedvező, ez miként lehetséges?

- A Ket minden évben rendez jótékonyági bált. Ebből a határon túli magyar fiatalokat támogatjuk. Támogatóink az Ifjúsági és Sportminisztérium, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma, az Újpesti Önkormányzat, a Józsefvárosi Önkormányzat és mindazok, akik a személyi adójuk 1 százalékát számunkra ajánlották fel. A lehetőség adott, minden érdeklődő fiatal várnunk Kisorosziban. S. E.

Újdonságok az Állatkertben

Új flamingók, pónipark, átjárható keselyűröpdé, csodálatos lepkekert, fókamóka, lámasétáltatás, és sok-sok kölyökállat várja vendégeit a Budapesti Állatkertben, ahol augusztusban újra megtekinthető a Fővárosi Vízművek Részvénytársaság Vízinform nevű mozgó kiállítása.

Az autóbuszban kialakított bemutatókon kicsik és nagyok egyaránt játékos formában szerezhetnek hasznos ismereteket életünk egyik alapeleméről, a vízről és a vízellátás titkairól.

A Vízparti Élet Háza mellett naponta más meglepetésekkel várja kedves látogatóit július 31-től augusztus 28-ig a városligeti Állatkertben a Fővárosi Vízművek Részvénytársaság.

Segítség pályakezdő munkanélkülieknek

A Fővárosi Munkaügyi Központ Ifjúsági Irodája azokat a pályakezdő fiatalokat várja, akik tanulmányaik befejezése után nem tudnak elhelyezkedni, tanácsstalanok az álláskeresési fortélyokban, tájékoztatást igényelnek a munkavállalással kapcsolatban, elhelyezkedésük érdekében képzésre, átképzésre, kiegészítő képzésre van szükségük, tudni szeretnének a különböző támogatási formákról.

Az Ifjúsági Iroda a pályakezdők problémáira szakosodott kirendeltsége a Fővárosi Munkaügyi Központnak. Ez azt jelenti, hogy az érdeklődő pályakezdeket Budapest egész területéről várják. A fiataloknak nem kell a kerületileg illetékes kirendeltséget felkeresniük, hanem közvetlenül az Ifjúsági Irodában jelentkezhetnek, ahol tanácsadók segítségével elhelyezkedési esélyeiket próbálják növelni.

Ki számít pályakezdő munkanélkülinek?

Az, akinek a tanulói, hallgatói jogviszonya megszűnt, tanulmányai befejezése után nem volt legalább 200 nap munkaviszonya, nem sorkatoná, nincs gyese, jelenleg sincs munkaviszonya, középfokú végzettség esetén még nem 25 éves, felsőfokú végzettség esetén még nem 30 éves.

Cím: Budapest IX. kerület, Gyáli út 33-35. Megközelítés: az Ecseryi útig metró, onnan a 13-as villamossal 2 megálló a Csengetyű utcaig. Telefon: 2-806-335. Az iroda hétfőn, kedden, szerdán fél 9-től délután 3-ig tart nyitva, csütörtökön nincs ügyfélfogadás, pénteken pedig fél 9-től déli 1-ig várja a fiatalokat.

Minden pályakezdő fiatal, aki nyilvántartásba veteti magát tanulmányai befejezése után az Ifjúsági Irodában, a Pályakezdeők Elhelyezkedését Segítő programban vesz részt.

A szükséges okmányok:

- személyi igazolvány,
- iskolai bizonyítvány,
- adóazonosító jel,
- TAJ kártya,
- munkaviszony igazolások (ha volt).

A nyilvántartásba vétel csoportos tájékoztató formájában történik. Ezen adunk tájékoztatást a programról, szolgáltatásainkról, és elintézzük az adminisztrációt is. Ez körülbelül egy-másfél óras elfoglaltságot jelent. A forma alkalmas arra, hogy elkerüljük a tömeges sorbaállást. Nyilvántartásba vétel

október 30-ig hétfőn, kedden, szerdán és pénteken délelőtt 9 és 11 óraker.

A zavartalan lebonyolítás és a későbbi támogatások igénybevétele érdekében ajánlatos a bizonyítványok kézhezvétele után mindjárt jelentkezni az irodánkban.

Mit tegyen, aki felsőoktatási intézménybe felvételizett?

Ők is jelentkezzenek irodánkban, nem kell megvárni a felvételi eredményét. A nyilvántartásba vétel után ugyanis rögzíteni tudjuk az úgynevezett Együttműködés tervben ezt a tényt, de egy esetleges elutasítás esetén a jogszabályi feltételeknek megfelelően igénybe tudja venni támogatásainkat. Felvétel esetén pedig csak egy pár soros értesítést kérünk, és tanulmányai idejére szüneteltetjük a nyilvántartást.

Szolgáltatásaink: munkaközvetítés, munkavállalási tanácsadás, csoportos foglalkozások, képzési tanácsadás, álláskeresési technikák.

Az iroda közvetítői állandó kapcsolatban állnak azokkal a fővárosi munkaadókkal, akik pályakezdő fiatalokat szeretnének alkalmazni.

A csoportos foglalkozások alkalmával a szakemberek segítenek megfogalmazni átgondolni a jövőbeni terveket, pontos tájékoztatást adnak a különböző támogatási formákról.

A munkaügyi központ minden szolgáltatása ingyenes!

Támogatások:

- munkaerőpiaci képzés,
- munkatapasztalat szerzés támogatása,
- foglalkoztatást elősegítő bértámogatás,
- foglalkoztatási támogatás,
- intenzív álláskeresés támogatása.

Fenti támogatások elnyerése érdekében szükséges a mihamarabb nyilvántartásba vétel.

A lehetőségekből nem könnyű választani. Ez a kis tájékoztató nem térhet ki minden részletre, érdemes tehát személyesen érdeklődni az Ifjúsági Irodában. Tudjuk, hogy nincs könnyű dolguk a pályakezdeőknek, fel kell venniük a versenyt a tapasztaltabb munkavállalókkal. Mellettük szól azonban frissen megszerzett tudásuk, nyitottságuk, törekvésük. Munkatársaimmal együtt azon fáradozunk, hogy elhelyezkedésüket segítsük.

Németh Magdolna
kirendeltség-vezető

Képzési börze és nyílt napok

A Fővárosi Munkaügyi Központ Ifjúsági Irodája iskolarendszerű képzési börzére várja azokat a fiatalokat, akik általános iskolai, vagy középiskolai végzettséggel iskolarendszerű képzés keretében szeretnének a munkaerőpiacon keresett szakmát elsajátítani.

A börzén a képző intézmények széleskörű szakmai képzési ajánlataival ismerkedhetnek meg az érdeklődők, akik a helyszínen akár jelentkezhetnek is a választott képzésre.

A Fővárosi Munkaügyi Központ az iskolarendszerű szakmai képzésekhez támogatást nem nyújthat, de a helyszínen részletes tájékoztatást ad mindazon lehetőségekről és szolgáltatásokról, amelyeket a regisztrált munkanélküli pályakezdeők az Ifjúsági Irodája segítségével igénybe vehetnek.

A börze időpontja augusztus 23-a, szerda délelőtt 9 és délután 2 óra között. Helyszíne a Fővárosi Munkaügyi Központ Ifjúsági Irodája, Budapest IX. kerület, Gyáli út 33-35.

Az Ifjúsági iroda a több éve hagyományosan megrendezett börzét most először pályaeorientációs nyílt napokkal egészíti ki, azzal a céllal, hogy a fiataloknak segítsen a munkaerő-piaci igényeknek megfelelő, megalapozott pályaválasztásban, pályamódosításban.

Ezen a napokon az Ifjúsági iroda szokásos tevékenységén belül lehetőséget biztosít minden pályaválasztás, pályaeorientáció, pályamódosítás iránt érdeklődő (általános és középiskolás korúak, pályakezdő fiatalok, szülők, pedagógusok vagy bárki) számára, hogy igénybe vegye az Ifjúsági Iroda segítségét a munkaerő-piaci, képzési, támogatási lehetőségek megismerésében.

A pályaeorientációs napok keretében az ifjúsági iroda videofilmes szakmabemutatókkal, számítógépes pályaeorientációval, szakkönyvekkel, tájékoztató füzetekkel, a pályakezdeők elhelyezkedését segítő programokról szóló csoportos tájékoztatással, valamint az iskolarendszerű és iskolarendszeren kívüli képzési lehetőségekkel, pályamódosítással kapcsolatos egyéni tanácsadással várja az érdeklődőket augusztus 24-től 30-ig munkanapokon délután 1 és 4 óra között a Fővárosi Munkaügyi Központ Ifjúsági Irodájában.

Vasúti kedvezmények a munkavállalóknak és a nagycsaládosoknak

A nyári időszakban sok családnak fő a feje, hogy hova menjen nyaralni és miből. A családok utazási költségei jelentősen csökkenthetők a vasúti utazási kedvezmények igénybevételével. A tapasztalatok szerint kevésbé közismert az, hogy ki milyen kedvezmény igénybevételére jogosult.

A munkavállalók például évente egyszer 50 százalékos vasúti menettérti kedvezményt vehetnek igénybe belföldi utazásukhoz. Ennek feltétele, hogy a dolgozónak az utazás előtt a munkáltatójánál legalább három hónapos munkaviszonya legyen és ezt a munkáltatója a „Vasúti utazási igazolás” nyomtatványon igazolja. A kedvezményt - amellyel kapcsolatban a munkáltatót költségek nem terhelik - családtagi joron a munkavállaló közös háztartásában élő házastársa - élettársa - és 18 éven aluli gyermekei is igénybe vehetik, ha erre vagy magasabb kedvezményre saját joron nem jogosultak. A munkavállalók kedvezményét az egyéni vállalkozók is igénybe vehetik.

A három vagy több saját gyermekkel együtt utazó család tagjai - szülők és eltartott gyermekek - belföldi utazásukhoz korlátlan számú 90 százalékos kedvezményű 2. osztályra szóló vasúti menetjegyet válthatnak. Az 1. osztályon való utazás esetén a két osztály közötti különbözeti díjat is meg kell fizetni.

Ingyenes szaktanácsadást tart Dr. Némethy Zsuzsanna növényvédelmi szakmérnök minden hónap első hétfőjén délután 4-től este 6-ig a Polgármesteri Hivatalban. Minden érdeklődőt szeretettel vár az építési iroda.

AKCIÓ!

3 hónap ingyen! Azok a kedves leendő ügyfeleink, akik vagyoni védelmi rendszerüket Cégünkkel telepítették és rendszerünkhöz csatlakoznak **3 hónapig térítésmentesen** vehetik igénybe szolgáltatásainkat. Bővebb felvilágosítás a megadott telefonszámokon.

RENDŐRSÉGEN MŰKÖDŐ TÁVFELÜGYELET

Cégünk ügyeleti központja az **I. kerületi Rendőrkapitányságon** (I. Pauler u. 13.) működik. Az **Önök** vagyoni védelmi rendszeréről érkező **riasztásra** innen indul az **intézkedő járőr csapat**.

ÜGYELETI SZOLGÁLTATÁSOK:

jelzések fogadása: behatolás, tűzjelzés, tesztlelek, nyitás/zárás, orvosi segélykérés, támadásjelzés stb.; járőr kiküldése; helyszín biztosítása; mentők, tűzoltók értesítése; megadott címek, telefonszámok értesítése.

TECHNIKAI SZOLGÁLTATÁSOK:

meglévő riasztórendszerek bekötése; vagyoni védelmi rendszer telepítés (ingyenes felmérés és árajánlatadás); kültéri és beltéri videokamerák, tűzjelző-rendszerek, trezorérzékelők, pánik-jelzők, egyéni igények szerinti megrendelések.

Akció:

Az I. kerületi Iparkamara tagjainak:

- a telepítés díjából 50.000 Ft visszatérítés
- átkötés vagy rákötés esetén a felmerült költségek is visszaigényelhetők.

Havi részletfizetéssel is megrendelheti riasztóját!

Hitelügyintézés helyben, 1 órán belül!

Érdeklődni a Pallas Vagyonvédelem Kft.
487-0460 és a 06-20-9146-209, vagy a 487-0461
(24 órás Ügyeleti) telefonszámán lehet.

Lajos György ügyvezető igazgató, ny. r. őrnagy

PALLAS VAGYONVÉDELEM

Hirdessen a Várnegyedben!

Üzenete minden I. kerületi családhoz eljut!

Lakossági apróhirdetés (20 szóig): **500 forint +áfa**,
20 szó felett: **1000 forint +áfa**.

Közületi apróhirdetés (20 szóig): **1500 forint +áfa**,
Keretes apróhirdetés (20 szóig): **2000 forint +áfa**.

Keretes hirdetések:

1/1 oldal
190x263 mm,
66.000 Ft+Áfa

1/2 oldal
190x130 mm,
33.000 Ft+Áfa

1/4 oldal
94x130 mm,
16.500 Ft+Áfa

1/8 oldal
94x63.5 mm,
10.000 Ft+Áfa

1/16 oldal
45.5x63.5 mm,
5.500 Ft+Áfa

1/32 oldal
45.5x30 mm,
3.000 Ft+Áfa

Hirdetésfelvétel: kedden és szerdán 9.00-tól 15.00 óráig
Budapest, I. Kapisztrán tér 1. 1014. Telefon: 458-3000/3020, fax: 458-3081

• ZENÉS •

• EVANGÉLIZÁCIÓ •

Augusztus 26-án 10h-20h

TABÁNI SZABADTÉRI SZÍNPAD

Közreműködik:

ifj. Éliás Gyula

Mericske Zoltán

Viczián Gábor

• A betegekért kézzel a szívvel imádkoznak •

Érdeklődni: Tel./Fax (06 1) 283 87 22

E-mail: krisztus@mail.inext.hu

Jim Sanders szolgálata

ELSŐ BUDAI ÁRVEREZŐHÁZBAN minden csütörtök 17-órakor Á R V E R É S

Árverésre folyamatosan átveszünk régi ezüst, üveg, porcelán, fém és egyéb dísz-
tárgyakat, ékszer, festményt, bútort, tex-
tílt, játékot, érméket, kitüntetések és
egyéb, gyűjtőket érdeklő tárgyakat.

CÍM: 1027 BP. KAPÁS U. 5-9 (CSALOGÁNY U. SAROK)
NYITVA: H-P 10-18-IG, TELEFON: 214-7951.

Régiségüzlet

Ingyen hívható zöld szám: 06-80-200-914

Hívjon bizalommal, vagy jöjjön el hozzánk!
Huszonöt éves szakmai tapasztalattal rendelkező, lein-
formálható régiségfelvásárló készpénzfizetéssel több száz ezer forin-
tért vásárol hibás állapotban is antik bútorokat, magyar és külföl-
di régi festményeket, zsidó vallási kegytárgyakat, fal-, álló- és asz-
tali órákat. Nagyméretű tükröket, csillárokat, bronz- és faszobro-
kat, porcelán vitrintárgyakat. Körpecsés ezrin zsolnay tárgyakat,
továbbá ezüst cukortartó dobozokat, perselyeket, sószórókat, páros
gyertyatartókat, ékszerdobozokat (1000-3000 forintért vásárolom
dekagrammját). Kérem, jelezze eladási szándékát. Szívesen tessék
árajánlatot. A kiszállítás ingyenes.

Üzletcím: Budapest, VI. kerület, Szondi utca 32.
Nyitva tartás: hétfőtől péntekig 10-től 17 óráig.

Vízivárosi
Patina
régiségüzlet
I. Hattyú utca 4.

Antik kisbútorok, órák,
rég patikai felszerelések, üvegek,
dokumentumok, lámpák,
szobrok, porcelán
vétel-eladás,
bizományi értékesítés

Megújult üzletében
várja Önt
Offenbeck János
Telefon: 214-5936
Mobil: 06-30-9229-259

E-mail: dboffi@mail.pharmanet.hu
URL: www.pharmanet.hu/patina

ZÁRKIRÁLY® BT.
ZÁR, LAKAT, VASALAT
2. ZÁRKIRÁLY®
(A Skálától 1 percre, az Aranypók mellett.)

T./F.: 201-3928
KIS- ÉS NAGYER.
1027 Bp., Margit krt: 54.
1117 Bp., Fehérvári út 24.
T./F.: 466-5654

A mechanikus védelem teljes kínálata:
Zárbetétek (MUL-T-LOCK, KESO...), záruk, széfek, lakatok (8 ország kínálatából),
ELZETT termékek, réz, króm és mattkróm kilincsgarnitúrák, zártartozékok, vasalatok,
réz, rozsdamentes és szálcsiszolt küszöbsínek (egyedi méretben is), postaládák pénz-
kazetták, kormányzáruk, kéziszerszámok, szegek, csavarok, dübelek, HEVEDERZÁRAK.

+ SZOLGÁLTATÁSAINK:

- KULCSMÁSOLÁS: lakás-, autó-, speciális és mágneskulcs
- ZÁRBETÉTEK ÁTKÓDOLÁSA
- EGYFORMA ZÁRLATÚ ÉS FŐKULCSOS RENDSZEREK
- HEVEDERZÁRAK SZERELÉSE: Mo. teljes kínálata egyedi méretben is (MABISZ által elfogadott termékek)
- FÉNYMÁSOLÁS

**RÉZ ÉS KRÓMÁRÚK
POSTALÁDÁK
SZÉFEK
-20%**

SZOMBATONKÉNT -10% !

KRISZTINA ANTIKVÁRIUM

1013 Budapest, Roham u. 7.

(Budán a Krisztina téri templommal szemben, a Déryné cukrászda mellett)

Telefon/fax: 212-8909

Vásárolunk, eladunk, árverezünk régi és új könyveket, térképeket, met-
szeteket, képes levelezőlapokat,
egyéb papírrégiségeket.

**Minden kedves érdeklődő
szívesen látunk.**

Különleges méterárak

boltjában

mely most az állványok alatt üzemel,
különleges kedvezményeket kínálunk

VII. 24-től:

Minden nyári T-schirt, póló	50 %
Rövid ujjú blúzok	10 %
Mintás topok	20 %

AMÍG A KÉSZLET TART!

Minden nyári méterárut is
engedményel kínálunk!

Nézzen be hozzánk!

1013 Budapest, Attila út 15.

Telefon: 212-9606

Nyitva: hétfőtől csütörtökig 9.00-18.00-ig,
pénteken 9.00-16.00-ig

Megnyílt

Bp., I. ker. Halász u. 2.
Telefon: 214-5897

**Vagyonvédelmi és
villamossági szaküzlet**

Bevezető árak - Kedvezmények
- Riasztórendszerek telepítése

Fénymásolás

Typo Art Studio

AB
Assistance Bureau
VILÁGÍTÁSTECHNIKAI KFT.

LÁMPA

Klasszikus világítótestek,
Halogénrendszerek, Mélyugárgázók,
Fénycsöves armatúrák,
Kültéri lámpatestek

Tervezőknek, kivitelezőknek
árengedmény, jutalék!

Üzlet: Budapest, XII. Csaba utca 8.
BEJÁRAT A HAJNÓCZY UTCÁBÓL

Nyitva tartás:

hétfő-péntek: 10-18 óráig,
Júniustól szeptemberig a szombati
nyitva tartás szünetel.

Telefon/fax: 356-3390

Szőnyegtisztítás

06-80-200-639

ingyen hívható 8-16 óráig

3-470-865 3-470-866

Mélymosás, vegytisztítás, szegés,
háztól házig 2 nap alatt.

Perzsák, szőttek szakserű javítása.

Szőnyeg Express Kft.

Budapest, IX. Soroksári út 164.
Régi címünk: Bp. X. Fertő u. 8.

Typo Art Studio

Apróhirdetés

Ékszerész

Telefon: 3754-540

I. Attila út 73.

Különleges, egyedi arany és ezüst ékszerek értékesítése, hozott aranyból ékszerkészítés, javítás, vésés, kópótlás. Minőség, megbízhatóság, garancia, rövid határidő, korrekt árak.

Minden kedves érdeklődőt szívesen látunk.

Nyitva tartás:

hétfőtől csütörtökig 11-18 óráig,
pénteken 11-17 óráig

INGATLAN

HILL-ESTATE INGATLAN-IRODA 1125 Bp. Istenhegyi út 103/b. Folyamatosan keresünk igényes lakásokat a kerületben bérbevitelre, adás-vételre fizetőképessé ügyfeleinknek. **KORREKT FELTÉTELEK, GYORS ÜGYINTÉZÉS.** Ügyfélfogadás egyeztetett időpontban. Tel.: 212-2656; 06-30-9545-797.

Ingatlaniroda folyamatosan keres-kínál eladó-kiadó lakásokat, házakat, telkeket. Teljeskörű, gyors ügyintézés megbízástól szerződés-kötésig. Tel.: 315-0031.

Lakást vásárolna magánszemély saját célra a kerületben készpénzfizetéssel. Tel.: 318-5902; este: 355-4660.

Várban, a Fortuna utcai műemlékházban lévő 90 m²-es szép lakás, felette tetőtérbeépítési lehetőséggel eladó. A várfalon belül esetleg kisebb lakás beszámítható. Tel.: 212-2001; 06-30-954-8418.

Kisméretű lakást vásárolnék a várfalon belül saját célra készpénzért, felújításra szoruló is. Tel.: 06-30-9310-628; 20 óra után: 397-2526.

Logodi utcában 100m²-es lakás garázzsal, hosszútávra kiadó. tel.: 06-30-9660-375.

Vári, Úri utcai, összkomfortos, csendes, két szobás lakás július-augusztus hónapban kiadó. Érdeklődni: este a 375-6542-es telefonszámon.

10 m² körüli, a Batthyány tér közelében lévő, világos, mosókonyhának használható helyiségért balatonfüredi hétfégi telket adnék faházikóval. Tel.: 213-8389; 201-0295; 06-87/340-400.

Attila utcában 41 m²-es, földszinti lakás 195.000,- Ft/m² áron eladó. Tel.: 375-0316 este.

I. ker. Batthyány téri (6 lakásos épület), 63 m²-es, szoba-komfortos, napos, csendes, egyedi gázfűtéses, külön vízórás, igen jó állapotú Önkormányzati lakásomat kisebbre cserélem értékegyeztetéssel. érdeklődni: 213-5339 este 20-21 óra között. Minden megoldás érdekel.

Vérmezőnél egy szoba összkomfortos, egyszerűen bővíthető, kertkapcsolatos, napfényes, kényelmes földszinti lakás tizenegymillió forintért eladó. Érdeklődni naponta 10-18 óráig a 06-20-3212-978-as telefonszámon.

SZOLGÁLTATÁS

Ízletes, házas jellegű ebédek házhozszállítása dolgozóknak, nyugdíjasoknak egyaránt, kétféle menüválasztékkal hétvégén és hétköznap is. Érdeklődni a 06-30-911-2668-as telefonszámon.

Szobafestő-mázoló-tapétázó mester munkát vállal közületeknek is garanciával, mérsékelt áron. Tel.: 06-28-470-732; 06-309-604-679.

FOGÁSZAT - TABÁN DENTAL

Teljeskörű fogászati ellátás.

Kedvező árak,

gyors, precíz munka!

Első beteg vizsgálatra ingyenes!

1013 Bp. Attila út 39.

Telefon: 214-1648.

Tetőjavítás. Cserép-palattetők javítása, lapos tetők szigetelése, bádigos munkák alpinista technológiával is. Tel.: 214-3616.

Szobafestést, mázolás, tapétázást, burkolás, gipszkarton szerelését, szőnyegpadló- és PVC lerakását vállaljuk takarítással és garanciával. Tel.: 215-48-64.

Könyvelés, mérlegkészítés, adóbevallások készítése, Bt-k, Kkt-k részére. Egyéni vállalkozók nyilvántartásainak teljes körű vezetése, adóbevallás. Adótanácsadás. Tel.: 201-1649; 213-9490.

Mosógépek, villanybojlerek megbízható javítása garanciával. Az I. kerületben javítás esetén díjtalan kiszállás, ajándék mosópor. Stelcer Zsolt. Tel.: 208-4187.

Társasházak, irodák, lakások teljeskörű takarítása. Festés utáni nagytakarítás. Szőnyeg, padlószőnyeg speciális felújító tisztítása háztól házig is, ill. nagyobb megrendelés esetén a helyszínen. Szalagfüggöny tisztítása helyben. Tel.: 213-5133.

Pedikűrös hához megy. Benőtt körmök, tyúkszemek, fájós lábak szakosított kezelése. Bejelentkezés: este a 375-6542-es telefonszámon.

Szőnyeg, kárpit, ablaktisztítás, nagytakarítás azonnalra. Állandó (irodák) és alkalmi munkák elvégzését is vállaljuk. Tel.: 05-209-815-412.

Hűtő, fagyasztó-szerviz 4 órán belül szombat-vasárnap is. Tel.: 3100-998; 06-302-405-221.

Társasházak képviselőt, egyéb ingatlanok kezelését vállalom könyveléssel. **Magbízható jogi, szakipari, építőipari műszaki, minőségellenőri háttérrel** rendelkezem. **Benke Tamás tel/fax: 303-7313.**

Társasházak teljeskörű takarítását vállalja fiatal vállalkozó. Havi, heti rendszerességgel szemetesek mozgatása, ablaktisztítás, nagytakarítások, fűnyírás. Ingyenes felmérés, árajánlat készítés. Tel.: 3-755-213 rendelés felvétele.

Villanyszerelés azonnal! Hibaelhárítástól a teljes felújításig. Petrács mester. 06-20-9-344-664; 246-9021.

Fuvarvállalás zárt, dobozos, 12 m³-es kistehergépkocsival Budáról! Fuvarszolgálat Sziráki, Tel.: 395-1217; 06-20-340-5102.

Mesteri munka mérsékelt áron! Piperemosás, felsőruházat-, függöny, kárpit- és szőnyegtisztítás. Üzlet: Bp. I. ker. Várók u. 8. Hétfőtől csütörtökig 9-től 17 óráig várja Önöket **Csajághy Csaba vegytisztító mester.**

Műbútorasztalos vállalja antik stílusú bútort javítását, fényezését, restaurálását kárpitos munkával is, valamint beépített, egyedi bútorok, álmennyezet, falburkolat készítését. Tel.: 06-309-442-206.

Allergia magánrendelés légúti betegeknek. II. Gyergyó u. 8., csütörtökön: 17-20 óráig. Bejelentkezés: 06-23-450-062 18-20 óráig. Ingyenes allergia szűrővizsgálat. Bejelentkezés: 06-23-40-062.

Kárpitos vállalja modern és stílusú bútort javítását, áthúzását, ingyenes szállítással, felméréssel. Kovács István 1012 Bp., Attila út 97. Tel.: 3569-478; 06-20-9921-095.

Testtartást javító kondicionáló gyógymasszázs. Frissítő, regeneráló, feszültségoldó arc-testmasszázs. Diákoknak 20% kedvezmény. Tel.: 214-1339.

Vállaljuk Kft-k, Bt-k teljeskörű kettős könyvelését, mérlegkészítést, adóbevallás készítését. Adótanácsadás. Tel.: 201-1649; 213-9490.

Szobafestést, mázolás, tapétázást és mindennemű parkettás munkát vállal garanciával kisiparos. Lakástelefon: 201-4442; 06-30-415-495.

Szobafestést, mázolás, tapétázást és mindennemű parkettás munkát garanciával vállal kisiparos. Lakástelefon: 201-4442; rádiótelefon: 06-30-9415-495.

ADÁS-VÉTEL

Ingyen hívható zöld szám: 06-80-200-914 Budapest, VI. ker. Szondi u. 32. szám alatti régiségüzlet magas áron vásárol: IWC Schaffhausen, Patek, Vacheron, Jaeger Le Coultre, Rolex, Breitling, Omega, stopperes, ütős, naptáros karórákat, zsebórákat.

Antik Enteriőr 2000 kiállításra kiemelkedő minőségű festményeket, műtárgyakat, bútorokat keresünk. Nemes-Városmajor Galéria. Tel.: 267-3187; 311-2029.

Ügyfeleink részére, kiemelt áron keresünk művészettörténeti szakkönyveket, festő monográfiákat, művészeti folyóiratokat, újságokat, valamint kiállítási katalógusokat. Tel.: 331-2032.

Nemes-Városmajor Galéria kiemelt áron vásárol XIX-XX. századi festményeket, műtárgyakat. Tel.: 212-3156; 302-8696.

Miniatűr régiségbolt készpénzért vásárol antik bútort, festményt, ezüstöt, szőnyeget, dísztárgyakat. Telefon: 201-9348. Mobiltelefon: 06-30-966-55-09. Cím: I. kerület, Attila út 101.

XVIII. századi Holland barokk szekrényemet különleges műtárgyra vagy festményre cserélném. Tel.: 331-2032.

Régiségüzlet a Budai Várban készpénzért vásárol színvonalas festményeket, antik bútort, szőnyeget, porcelán-üveg- és ezüst dísztárgyakat. 1014 Budapest, Fortuna utca 21. Tel./Fax: 356-9973.

Kárpótlási jegyet vennék. Tel.: 409-39-56; 06-39-614-136.

Kieselbach Galéria vásárol restaurálatlan régi bútort, ezüstöt (hiánytalan evőeszközkészletet) keleti-szőnyeget, régi Zsolnay-tárgyakat, egyéb minőségű műtárgyakat. Tel.: 201-9348, 10-12-30 óráig és 14-16 óráig.

OKTATÁS

Magyarból pótvizsgára, póterettségire felkészíték. Tel.: 375-2280.

Teniszoktatás: óvodás, iskolás, felnőtt. Tel.: 375-6163.

Budai Ring Autósiskola az Ön szolgálatában! Tel.: 2020-521; 214-7004 13-tól 19 óráig.

Autósiskola! Diákoknak 50% kedvezmény. Tanfolyamok folyamatosan indulnak. Batthyány u. 12. Tel.: 201-2929.

Szeretne Ön könnyen és gátlások nélkül angolul beszélni? Beszéd-készség-fejlesztő ANGOL nyelvtanfolyamok, kezdőtől középfokig, folyamatosan tanfolyamindulással! Nyári intenzívek június 19-től 5x4 órában. LITE SCHOOL 1015 Bp., Széna tér 7. Tel.: 213-57-22.

CIPÉSZMŰHELY

az Attila út 71. szám alatt.

Vállalunk rövid határidőre, korrekt áron sarkalást, fél- és egész talpalást, beléscserét, festést, varrást, ragasztást stb.

Mindenkit szeretettel vár a Tipegő Topánka Bt.

Nyitva tartás:

hétfőtől csütörtökig: 8-tól 18 óráig,
pénteken: 8-tól 14 óráig.

Telefon: 06-20-9242-118
06-20-9726-383

A BÁV Rt.

Attila utcai zálogfiókja

(1013 Bp., Attila u. 41. sz. alatt)

kultúralt környezetben várja régi és új ügyfeleit.

Fiókunkban záloghitelt folyósítunk:

**arany- és ezüstékszerekre,
tárgyakra valamint briliánszal
ékített ékszerekre.**

Telefon: 375-7973

Nyitva tartás:

hétfő-csütörtök: 7.00-15.30

péntek: 7.00-14.00

Ajándék árakkal!

1. Attila út 12. szám alatt
újonnan nyílt kozmetikánk:

féláron kínálja

minden szolgáltatását augusztus 15-ig:

Iszapkezelés cellulit megszüntetésére

Szolárium

Pedikűr-manikűr

Arckezelések

Bioptron lámpa

Telefon: 214-2217

PROSEC Biztonságtechnikai Kft.

Fő tevékenységünk:

- Elektronikus riasztó-rendszerek telepítése (DSC, Paradox)
- Távfelügyelet
- Kivonuló járőrszolgálat (csak Budán)

Egyéb tevékenységünk:

- Kamerás biztonsági rendszerek telepítése
- Tűzvédelmi és beléptető-rendszerek kivitelezése
- Videó- kaputelefonok telepítése
- Fegyveres és kutyás objektum- és területőrzés

Díjmentes felmérés, árajánlatadás és vagyonvédelmi szaktanácsadás!

Amire vállalkozunk:

- A védett objektumokba telepített elektronikus riasztó-rendszerek jelzéseinek tűz, támadás, orvosi segítség-kérés, kényszeres nyitás, betörés, a riasztó rongálása, villamos hálózat kiesése, akkumulátor feszültség csökkenése, a rendszer be- és kikapcsolása, egyéb, az ügyfél által fontosnak tartott jelzés fogadása, a jelzések feldolgozása
- A jelzéseket hálózati telefonvonalon fogadjuk
- A jelzések alapján a szükséges intézkedések megtétele (fegyveres járőr helyszínre küldése, ügyfél vagy megbízottjának értesítése, hatóság vagy szakszolgálat helyszínre hívása)
- A jelzések, intézkedések regisztrálása

Ahogy végrehajtjuk:

- A 24 órás szolgálati rendben dolgozó Ügyelet 4 különböző járőrbázisról tud egy időben fegyveres járőrpárt indítani URH rádióon
- A jelzés vételétől számított 10 percen belül a védett objektumhoz érkezünk
- A tettenért elkövetőt elfogjuk és átadjuk az illetékes hatóságnak, a helyszínt a tulajdonos megérkezéséig biztosítjuk
- Intézkedéseink szakszerűségéért és gyorsaságáért (1 millió forintos értékhatárig) szerződésben rögzített felelősséget vállalunk.

Iroda: 1016 Bp. Tündérlaki mélyút 2. Tel.: 361-3885 Fax: 361-3884

Távfelügyeleti központ: 1024 Rómer Flóris u. 8. (a rendőrség épületében)

A tevékenység végzésére jogosító rendőrhatalósági engedély száma: BRFK XI. ker. R.kap. 151/2-70)1995.

www.prosec.hu

e-mail cím: prosec@mail.matav.hu